

DE NEDERLANDSE

# OK

KRANT

03

DE KRANT VOOR ZIEKENHUISMEDEWERKERS  
JAARGANG 7 | MAART 2024



## LVO Congres Reis naar de toekomst

In dit nummer onder andere:

Programma LVO-congres

Plattegrond LVO-congres

Nieuw Nederlands  
Onderzoek

VOVZ congres 24 mei  
te Amersfoort

Culturele competentie in  
de diëtetiek

03

04

11

25



*Een nieuwe uitdaging, zonder van baan te wisselen?*

***Sluit je aan bij onze mobiele OK-teams!***

Samen met jouw favoriete collega op een vaste dag de operatiekamer van een discipline naar keuze bemannen, zonder je huidige baan op te zeggen? **Dat kan bij TMI!**

Kom onze mobiele OK-teams ondersteunen op basis van een flexibel contract. Een nieuwe uitdaging, in combinatie met je vaste baan. Jij kiest met wie je werkt en waar je werkt. **Ontwikkel jezelf en geniet van nieuwe werkervaringen!**

**Scan de QR-code voor meer informatie en aanmelden**



## Programma LVO-congres 7 maart

**Dagvoorzitter: Thomas Eggen, Radboudumc AIOS orthopedie**

**08:30** Registratie en ontvangst

**09:00 - 09:25** | Opening

**09:00** Openingsfilm

**09:05** Openingswoord, Nicole Dreessen, voorzitter LVO

**09:10** Minister Helder, Minister voor Langdurige Zorg en Sport

**09:45 - 10:45** | **Plenaire sessie 1: Algemene chirurgie**

**09:45** Kinderbariatrie, Dr. F.M.H van Dielen, Maxima MC, Chirurg

**10:15** Hyperbare zuurstoftherapie na een operatie, Dr. David Teguh, Amsterdam UMC, chirurgie/hyperbare geneeskunde

**10:45** Pauze

**11:15 - 12:45** | **Plenaire sessie 2**

**11:15** PTED, de scopische behandeling van de HNP, dr. Schröder, Park Medisch Centrum, chirurg

**11:45** Toekomstvisie met precisie, Maaïke van Tol, Antoni van Leeuwenhoek, Operatieassistent

**12:05** Young Professional - Spreektijd en uitreiking award, Tamara Pater, Rodekruisziekenhuis Beverwijk, Operatieassistent

**12:15** Long chirurgie; less is more (for more), dr. Frederike Grimme, MCL, chirurg- oncoloog

**12:45** Lunch

### Gesponsorde sessies

**12:50** Wat is duurzamer een disposable of een reusable? door Stryker

**13:25** Wat is duurzamer een disposable of een reusable? door Stryker

**14:00 - 15:30** | **Plenaire sessie 3: Technisch blok**

**14:00** Artificial Intelligence in Orthopedie en Trauma, dr. Job Doornberg, UMC Groningen, Orthopedisch traumachirurg

**14:30** De toekomst van fluorescentie-geleide chirurgie, dr. Denise Hilling, Erasmus MC, chirurg

**15:00** Technologische ontwikkelingen op de OK, nu en in de toekomst, dr. ir. Joris Jaspers, Associate Professor Arbeidsbesparende Technologie, Medische Technologie, UMC Utrecht

**15:30** Koffiepauze

**16:00 - 17:00** | **Plenaire sessie 4**

**16:00** Zorg voor klimaat | Wat is de impact van klimaatverandering op onze gezondheid? Maurice Middendorp, Meteoroloog RTL/Buienradar

**17:00** Borrel

**19:00** Feestavond (inclusief diner)



## Programma Kwaliteitsdag donderdag 7 maart

**Dagvoorzitter Tom Pereboom**

**09:00** Opening plenair

**09:45** Duurzaamheid door samenwerking! Bart van Straten

**10:15** De groene OK in het OLVG, Talitha Hoppe, operatieassistent

**10:45** Pauze

**11:15** 3D prints patient-arts, Erik van der Garde

**11:30** Richtlijnen en infectiepreventie op de OK, door Annemarie Kranenburg, SRI richtlijn/luchtkwaliteit OK

**11:45** Groene barometer OK, Kim van Nieuwenhuizen

**12:00** Datakwaliteit-duurzaamheid GsI, Hans Lunenburg

**12:15** Overzicht verduurzaming van de OK, Niek Sperna Weiland

**12:30** Paneldiscussie

**12:45** Pauze

**14:00** "Kale waarheid met het Hart, over feedback geven en ontvangen", door Tiny & Tonny

**15:30** Pauze

**16:00** Afsluiting plenair  
Zorg voor het klimaat - Maurice Middendorp, Meteoroloog RTL/Buienradar

**17:00** Borrel



## Programma 8 maart LVO-congres

**Dagvoorzitter: Thomas Eggen, Radboudumc AIOS orthopedie**

**07:30** ALV

**09:00** Registratie en ontvangst

**09:25** Openingsfilm

**09:30 - 10:30** | **Plenaire sessie 1: Kinderchirurgie**

**09:30** Kindertrauma, dr. Stijn Nelen, Radboudumc, traumachirurg

**10:00** Schisis, dr. Chantal Mouës, Medisch Centrum Leeuwarden, plastisch chirurg

**10:30** Pauze

**11:00 - 12:30** | **Plenaire sessie 2: Oncologie**

**11:00** Kaaktumoren, dr. Christiaan Krabbe, MCL, kaakchirurg

**11:30** Blaaskankerchirurgie met robot, dr. Carl Wijburg, Rijnstate, uroloog

**12:00** Hologramgeleide Chirurgie, dr.B. Burhani, ETZ Elisabeth, neurochirurg, Annabel Groenenberg; PHD kandidaat Hologram Geleide Chirurgie

**12:30** Lunch

### Gesponsorde sessie

**13:10** Veriset™, hemostase binnen 1 minuut, door Medtronic

**14:00** Lagerhuis debat / nieuws van LVO

**14:45 - 15:30** | **Plenaire sessie 3: Green deal**

**14:45** HospitalMining waarom en hoe? prof. dr. Joost van der Sijp, Chirurg-oncoloog

**15:10** De groene OK in het Maxima Medisch Centrum, Koen Bouwman, Maxima Medisch Centrum, Operatieassistent

**15:30** Koffiepauze

**16:00 - 16:45** | **Plenaire sessie 4**

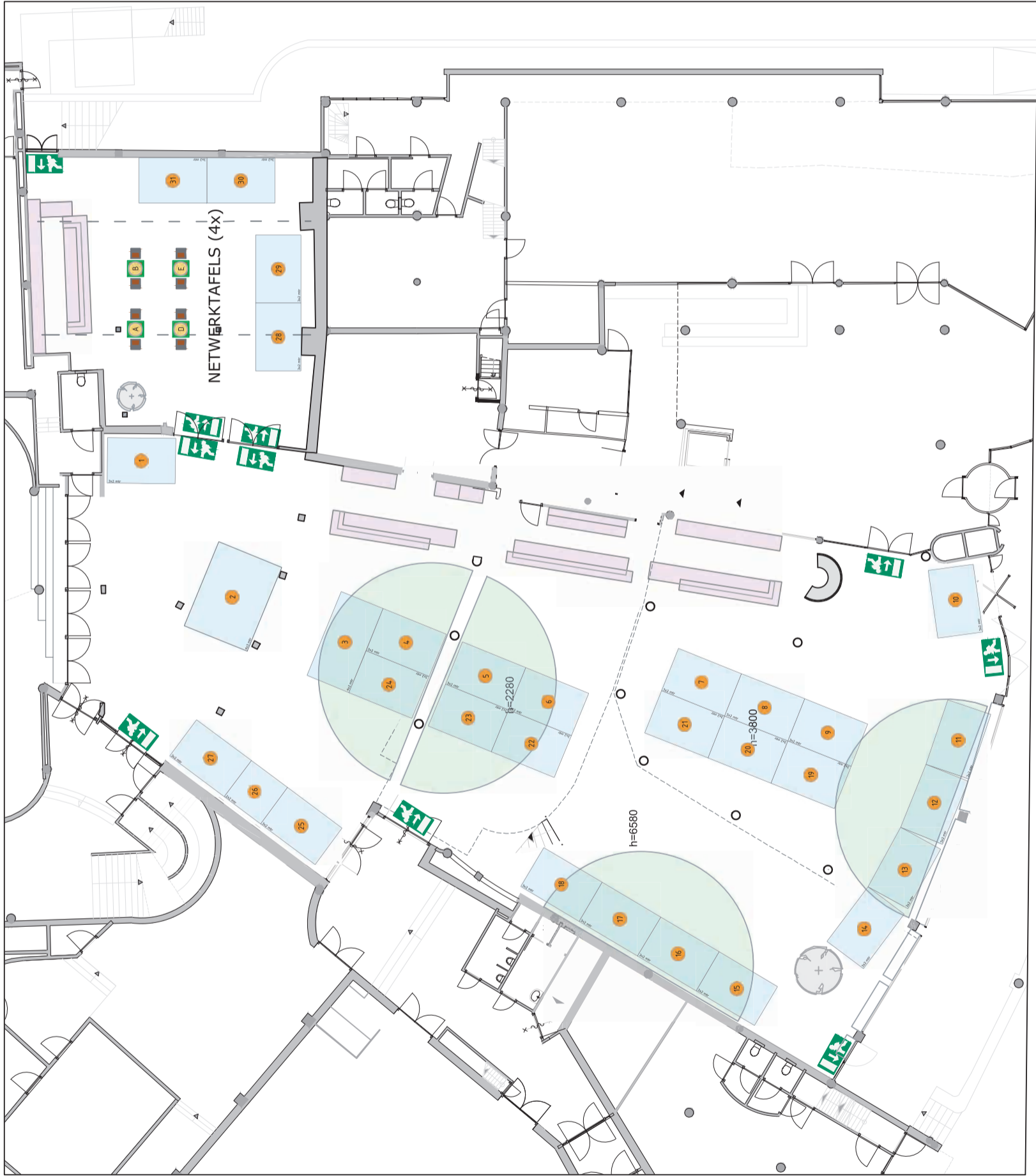
**16:00** Afsluiting Cabaret - Anne Jan Toonstra

**16:45** Einde congres

1. Medisch Centrum Leeuwarden (MCL)

2. Stryker
3. Hovmed
4. Interchange
5. Hereaeus Medical
6. Diapath
7. Puramed
8. Fengh Medical
9. Endomed
10. KM Innovations
11. Emdamed /G3 medical
12. Duomed
13. Yuco Medical
14. Mölnlycke
15. Hartmann
16. Alletset
17. Applied Medical
18. Herzog Medical
19. Healthz
20. B. Braun Medical
21. Medtronic
22. Vision Medical Company
23. PCU
24. Bergman Clinics
25. Medica
26. TMI
27. Van Straten Medical
28. Highcare
29. De-Soutter
- 30.
31. We All Share

- A. Mercy Ships
- B. Incision
- C. Mobula-IGM
- D. Green It Out

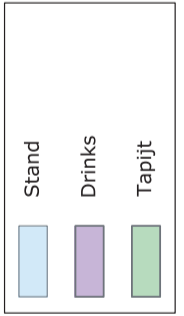


NETWERKTAfels (4x)



Approved by:  
**Patrick van Rossum**  
 Emmasraat 2  
 1411 NS De Wijk  
 T: +31 (0) 85 709 97 97  
 events@groenland.nl  
 www.groenlandevents.nl

LEGENDA



Project Name: <b>Plattegrond LVO 2024</b>		Event Date: <b>2024</b>	
Client: <b>Congress Care</b>	Venue: <b>Green Lounge &amp; Green Center</b>		
Drawing Name: <b>P230405-Plattegrond V6.dwg</b>		Format: <b>A3</b>	Scale: <b>1:200</b>
Created: <b>14/03/2023</b>	Revision: <b>06/02/2024</b>	Version: <b>V6</b>	

# In je agenda

## Eerste LVO Ledendag

Dit jaar organiseert de LVO voor het eerst een ledendag. Deze speciale dag gaat gehouden worden op 1 juni in Amersfoort.

LVO-leden kunnen zich hiervoor gratis inschrijven. Het wordt een ontspannende dag waarbij je je collega's kunt ontmoeten. Nog geen LVO-lid? Ga naar [lvo.nl](http://lvo.nl) en meld je aan.

De datum is zaterdag 1 juni, en de locatie is Amersfoort. Verder volgt informatie voor de invulling van de dag. Houdt de LVO-app en LVO sociale media in de gaten, want binnenkort volgt er meer nieuws.

Datum: 1 juni  
Locatie: Amersfoort

### Voorlopig programma:

09:30-10:00 ontvangst met koffie  
10:00 - 12:00 (evt met koffiepauze) programma  
12:00 - ca 13:30 lunchpauze  
13:30 - ca 16:00 verkennen Amersfoort  
16:00 -16:30 afsluiting met borrel

Deze activiteit is exclusief voor leden en gratis bij afmelding maximaal twee dagen van tevoren. Bij afmelding 48 uur van tevoren worden er "no show" kosten in rekening gebracht.



## Oproep: stuur je scriptie in voor 1 juni

# Van Straten Medical Young Professional Award

Ga je binnenkort afstuderen of ben je bijna afgestudeerd? Ben je trots op je scriptie of heb je belangrijk onderzoek verricht? Laat het de wereld weten en stuur je scriptie of afstudeerproject in voor de Van Straten Medical Young Professional Award.

De Award-verkiezing is een jaarlijkse competitie voor jonge operatie-assistenten, de Young Professionals dus. Het mooie van deze Award is dat de belangrijke kennis die aanstormende talenten hebben opgedaan gedeeld wordt. Zo blijft de kennis niet beperkt tot het eigen ziekenhuis.

De eerste prijs bestaat uit het Young Professional Award-beeld, een geldbedrag van 250 euro én een artikel in het vakblad voor operatieassistenten Operationeel. Winnaars van de tweede en derde prijs krijgen ook een vermelding in Operationeel. Deze competitie wordt georganiseerd door de Landelijke Vereniging van Operatieassistenten (LVO), in samenwerking met Van Straten Medical, leverancier van chirurgisch instrumentarium.

Stuur vóór 1 juni 2024 je vakwerk of afstudeerproject naar [onderwijs@lvo.nl](mailto:onderwijs@lvo.nl). De Commissie Onderwijs van de LVO beoordeelt de inzendingen en nomineert de Young Professionals. Tijdens de Praktijkbegeleiders, werkbegeleiders en studentendag op dinsdag 1 oktober 2024 kunnen de genomineerden hun project middels een pitch presenteren.

De Commissie Onderwijs kiest dan, samen met een vertegenwoordiger van Van Straten Medical, de winnaar en deze zal tijdens deze dag de prijs in ontvangst mogen nemen. Tijdens het congres van de LVO wordt de winnaar tevens van harte uitgenodigd de pitch presentatie nogmaals te houden.

**Wat:**  
scriptie of afstudeerproject  
**Wanneer:**  
vóór 1 juni 2024  
**Naar wie:**  
[onderwijs@lvo.nl](mailto:onderwijs@lvo.nl)



Kirsten Okkerse won in 2023 Professional Award

## Alles over de duurzame OK in Operationeel

Het dikke themanummer van Operationeel over de duurzame OK is na te bestellen. Alles wat je wilt weten over hoe de OK duurzamer te maken. Het themanummer biedt een mooi overzicht van groene initiatieven. Eind december lag het nummer bij de abonnees in de bus, en werd later verspreid onder alle LVO-leden. Het blijkt dat er veel interesse voor is. Deze geïnteresseerden kunnen voor €25 incl. verzendkosten een nummer bestellen door te mailen naar [operationeel@lvo.nl](mailto:operationeel@lvo.nl)

### Bestel themanummer Duurzame OK

Operationeel is het vakblad van de LVO voor operatieassistenten; en is gratis voor LVO-leden. Operationeel ontvangen? Wordt dan lid van de Landelijke Vereniging van Operatieassistenten (LVO), [lvo.nl/lidmaatschap](http://lvo.nl/lidmaatschap).

Info: [ledenadministratie@lvo.nl](mailto:ledenadministratie@lvo.nl).  
Weetjes: het overgrote deel van de contributie betaalt je werkgever; LVO-leden bezoeken het jaarlijkse LVO-congres met een fikse korting op de entree; het LVO-jaarcongres is het belangrijkste inhoudelijke congres voor operatieassistenten.



### Operationeel

VOOR OPERATIEASSISTENTEN

#### DUURZAME OK

NR. 5 DECEMBER 2023 JAARGANG 18 - € 25  
LVO-LEDEN GRATIS

#### Alles over de duurzame OK

- Anesthesiegassen
- Circulariteit
- Duurzaam door datagebruik
- Energiebesparing
- Fabrikanten
- Gangmakers
- Green Teams
- Groene FITS
- Herbruikbare vacuümpomp
- Infectiepreventie
- Inspiratieplatform
- Feiten over duurzaamheid
- Fotografie
- Kunst van OK-afzet
- Life cycle assessment (LCA)
- Onderwijs
- PharmaSwap
- Recyclebare instrumenten
- Studenten
- Voorbeelden van geslaagde projecten

Themanummer





De Landelijke Vereniging van Operatieassistenten is er voor jou!

## WIL JIJ ONDERSTEUNING VAN JE PROFESSIONELE EN PERSOONLIJKE GROEI?

Word ook lid van de LVO!

### SHORTLIST VAN VOORDELEN:

- korting op scholing en congressen
- gratis registratie in het Kwaliteitsregister
- gratis abonnement van het vakblad Operationeel, inclusief het jaarlijkse themanummer
- persoonlijke juridische ondersteuning
- je ontvangt minimaal 40% van je lidmaatschap terug via je werkgever.



Ga naar [lvo.nl](http://lvo.nl) en meld je aan!



## Maquet Otesus Flexibel, ergonomisch, veilig

De Maquet Otesus is ons innovatieve en flexibele operatietafelsysteem.

Dankzij het Easy Click systeem bouwt u de tafel snel op. Het brede scala aan verstelmogelijkheden zorgt voor eindeloos veel positioneropties.



Scan de code en ontdek meer!

[www.getinge.com](http://www.getinge.com)

GETINGE

**NU'91**  
voor zorgprofessionals

# WORD NU LID!

## Want samen sta jij sterker!

NU'91 maakt zich sterk voor jou als zorgprofessional. Niet in theorie, maar in praktijk. Niet eenmalig, maar structureel. Niet straks, maar NU. Daarom zijn jouw inbreng en steun juist NU hard nodig!

### Wil jij voordelig kennismaken met NU'91?

Maak dan gebruik van ons kennismakingslidmaatschap:

- Je ontvangt het hele eerste jaar 50% korting. Daarmee betaal je slechts € 7,88 per maand;
- Daarnaast ontvang je als je nu lid wordt De Nationale Bioscoopbon t.w.v. € 20,-



**word nu lid!**



Scan de QR-code of ga naar [nu91.nl/actie](http://nu91.nl/actie) en word lid!

## Jeroen Meijerink Award voor Groen Leiderschap

Er is een prijs vernoemd naar de in september overleden Jeroen Meijerink. Hij was afdelingshoofd operatiekamers, hoogleraar Innovatieve chirurgie en chirurg in het Radboudumc. Daarnaast zette hij zich in voor het verduurzamen van de zorg. Het Landelijk Netwerk de Groene OK dankt haar bestaan mede aan zijn initiatief. In zijn geest, zal met ingang van 2024 jaarlijks de Jeroen Meijerink Award voor Groen Leiderschap worden uitgereikt.

Dit initiatief, gesteund door Cathy van Beek, Zorgvisie, SeederDeBoer, NVZ en NFU, heeft tot doel de transitie naar duurzaamheid in de zorg te versnellen. De award biedt een platform voor groene leiders en dient ter inspiratie en stimulans.

De Jeroen Meijerink Award voor Groen Leiderschap richt zich op een bestuurder die vooropgaat in het integreren van duurzame zorg binnen ziekenhuizen. De award wordt uitgereikt aan diegene die uitblinkt in Leiderschap, Impact, Schaalbaarheid en Innovatie. Daarnaast zal er rekening gehouden worden met ratio en type ziekenhuis (algemene, categorale en academische ziekenhuizen).

### Exclusief Groene Leiders Diner

Uit alle inzendingen worden vijf genomineerden gekozen door een onafhankelijk expert panel, bestaande uit Greet Prins, Cornelis Boersma, Jan Kremer, Corinne Ellemeet, Evelyn Brakema en Frank Willem Jansen. De bestuurder en een afgevaardigde uit het team worden in juni uitgenodigd voor een exclusief Groene Leiders Diner om hun innovatie te presenteren en andere groene leiders te ontmoeten.

### Aanmelden

Van 1 februari tot en met 15 april 2024 kunnen bestuurders en teams die zich bezighouden met duurzame initiatieven binnen de zorgsector zich aanmelden voor de Jeroen Meijerink Award 2024. Twijfel je of je in aanmerking komt? Neem contact op met martin.buithuis@seederderboer.nl en/of krisje.tellers@seederdeboer.nl



## Chirurg & Patiëntvriendelijke haakjes!

**NIEUW, de unieke 5mm Semi-Blunt haakjes van de Galaxy II® surgical retractor!**

De haakjes die gebruikt worden in combinatie met een retractor zijn ongelooflijk belangrijk, omdat elk trauma dat aan het weefsel wordt toegebracht kan resulteren in aanzienlijke pijn tijdens het herstel van de patiënt.

De nieuwe Semi-Blunt haakjes van de Galaxy II® zijn de perfecte oplossing tussen de vlijmscherpe en zeer precieze 5mm scherpe haakjes en de 5mm stompe haakjes.

De Semi-Blunt haakjes combineren het beste van twee werelden: een betrouwbare hechting met minder scherpe penetratie, blijven zeer goed zitten en zijn in staat om hogere belastingen onder meer spanning vast te houden.



### Laag profiel, houdt stevig vast maar veroorzaakt minder trauma!

Dr. Agur, Urogynaecoloog NHS: "De haakjes die standaard bij de retractors worden geleverd zijn verkrijgbaar in scherpe of stompe varianten. Ik vond dat de scherpe haken te veel scheurvorming veroorzaakten waardoor de beschadigde gebieden moesten worden gehecht, terwijl de stompe haken het weefsel helemaal niet goed vasthielden. De Semi-Blunt haakjes van de Galaxy II® zijn daarentegen puntig genoeg, maar niet te scherp en bieden precies de juiste balans tussen het adequaat terugtrekken van het weefsel en het voorkomen van onnodig trauma."

### Een meer patiëntgerichte optie!

"Met de Semi Blunt haakjes van de Galaxy II® heb ik de mate van spanning zelf in de hand, waardoor ik het weefsel adequaat kan retraheren en tegelijkertijd de mate van trauma kan minimaliseren. Dit zorgt voor een snellere genezing en voorkomt langdurige problemen voor de patiënt. Het is een enorm voordeel voor de patiënt."

**PCU B.V.**  
**Wassenaarweg 4**  
**7021 PA Zelhem**  
**0315-231086**



## LEKKER ETEN, PRACHTIGE OMGEVING EN RUST

### Hotel Manoir Bonpassage in Bourgogne

Houd je van lekker eten, goede wijnen en een prachtige rustige omgeving? Dan zit je bij Manoir Bonpassage perfect. Een prachtig kleinschalig Charmehotel waar Ruud en Annemiek met veel passie hun gasten ontvangen. Op het zonovergoten terras of bij het zwembad kun je genieten van een drankje en 's avonds wordt er een voortreffelijk 3-gangen menu geserveerd. In de omgeving kun je fietsen, wandelen, golfen en genieten in de wijngaarden en authentieke dorpjes.



**Vanaf**  
**€85,-**  
 per nacht

**4-DAAGS ARRANGEMENT INCLUSIEF 1X DINER AL VANAF 171,00 EURO PP.**

## Colofon

### VL MEDIA Advies

Schorpioen 77  
 9602 MJ Hoogezand  
 Telefoon: 06-11352165  
 Email: info@denederlandse-ok-krant.nl  
 Directeur/Eigenaar: Alex van Leeuwen

### Verspreiding:

Afdeling OK en CSA van de Nederlandse Ziekenhuizen, leveranciers ziekenhuis en diverse beroepsverenigingen.

### Aan De Nederlandse OK krant werken mee:

Alex van Leeuwen, Jetty van Leeuwen, Hennie Mulder, LVO, SVN, NVA, NVvA, NVT, NVAM, BEN OK, NVD, NOG, VVOZ, NOV, Femke van der Palen, Menno Goosen, NU'91, Lifestyle4Health, Ingrid Lutke Schipholt, Ivonne Zijp en De Jonge Specialist.

### Adverteren in De Nederlandse OK-Krant

De Nederlandse OK-Krant is een uniek product dat tot stand is gekomen door VL Media Advies met medewerking van diverse beroepsverenigingen binnen het ziekenhuis.

Informatie betreffende adverteren in De Nederlandse OK Krant kunt u verkrijgen via info@denederlandse-ok-krant.nl en/of 06-11352165 (Alex van Leeuwen)

### Disclaimer

Veel van de gebruikte foto's in De Nederlandse OK-Krant dienen slechts ter illustratie van de artikelen. De personen op de foto zijn niet noodzakelijkerwijs gekleed volgens de geldende kledingvoorschriften voor de OK. Dit geldt met name voor de stockfoto's die een artistiek doel dienen.



**INTERSTER** 

## Optimale bescherming

Full Face Protectie Maskers (FFP2) met IIR



Interster vertegenwoordigd het merk Kolmi-Hopen op de Nederlandse markt. Een Europese fabrikant van FFP2 maskers van hoogwaardige kwaliteit.

- + Optimale bescherming tegen infectieziektes
- + Voldoet aan eisen voor FFP2 en IIR maskers
- + Beschikbaar in small, medium of large!

**Kolmi**  
THE FACE OF PROTECTION



Vraag vrijblijvend een offerte aan! Meer info via [www.interster.nl](http://www.interster.nl) de QR. Of neem contact op met ons verkoopteam via [cs@interster.nl](mailto:cs@interster.nl).

Your partner for CSSD, Endoscopy and Investment Solutions



## Aan uw zijde op de OK om patiëntenzorg te verbeteren

Met oplossingen van vertrouwde merken zoals Maquet en onze jarenlange ervaring, helpen wij u bij het creëren van passende werkplekoplossingen.



Scan de code en ontdek meer!

Maak kennis met ons uitgebreide aanbod van producten én diensten.

[www.getinge.com](http://www.getinge.com)

**GETINGE** 

## Scalpel Injuries - Understanding the risks in your workplace

### Sharps Injury Rates Per Year



**50%**  
of sharps injuries go unreported



Scalpel injuries can cause

Blood-borne infection such as HBV, HCV, or HIV

Severed digital nerve and/or tendon

Psychological distress and/or trauma

Wilt u snij- en prikincidenten, huidverwondingen en infecties voorkomen?



**QLICKSMART**  
... and be safe

Qlicksmart voldoet aan de nieuwe Wet- en Regelgeving werken met Scherpe Medische Hulpmiddelen art.4.97 punt 2c.

Nadere informatie en bestellingen bij uw reguliere groothandel of Medzorg Ned BV,  
0252-536200 | [www.Qlicksmart.nl](http://www.Qlicksmart.nl) | [orders@medzorg.nl](mailto:orders@medzorg.nl)

**EORNA Guidelines Compliant!**



# GREEN IT OUT

**Wij, Nicole Haasjes en Anneloor Hoebée zijn 5 jaar geleden Green it Out gestart met als doel de zorg te helpen verduurzamen. Nicole zag als dierenarts in de praktijk de enorme bergen afval, met name plastics, die de (dieren)zorg creëerde en dacht: Dat moet anders kunnen! Samen met Anneloor, econoom van origine, sloeg zij de handen ineen om een bedrijf op te zetten om duurzame producten binnen de zorg toegankelijker te maken voor zorgprofessionals. In onze zoektocht naar duurzame zorgproducten bleken er nog bijzonder weinig producten op de markt te zijn die überhaupt gericht waren op verduurzaming. Na verschillende producten te hebben bekeken, bleek het merendeel vooral groen in naam, maar niet in realiteit; greenwashing dus.**

Binnen de zorg ligt de focus vooral op het hergebruik en recyclen van producten. Een hele mooie ontwikkeling, want voor veel producten is het eigenlijk compleet onzinnig om wegwerpproducten te gebruiken: een roestvrijstaal schaar moet toch vaker gebruikt kunnen worden dan 1 keer. Toch zullen er, om verschillende redenen, altijd producten blijven die eenmalig worden gebruikt. Het zou zonde zijn om deze producten buiten beschouwing te laten bij de verduurzaming. Ook al wordt een product slechts één keer gebruikt, het kan vaak een stuk duurzamer dan er momenteel wordt gebruikt.

Momenteel wordt er veel nadruk gelegd op de Life Cycle Analysis van producten. Deze LCA's hebben tot doel een vergelijking te maken van de cradle-to-grave van vergelijkbare producten. Een prachtige wetenschappelijke tool, maar helaas niet altijd even bruikbaar door gebrek aan transparantie van producenten waardoor er veel aannames gedaan moeten worden. Daarnaast zijn deze LCA's ook kostbaar en tijdrovend en daarom soms minder toegankelijk voor start-ups met nieuwe initiatieven voor duurzame producten. Toch kan je met gezond verstand vaak zelf ook al een goede inschatting maken van de duurzaamheid van een product.



De eerste lijn producten die wij voeren zijn producten standaard wegwerpproducten zoals celstofmatjes, OK-tafellakens en schorten. Waarom zijn dit dan duurzame disposables in

onze ogen? Aan de hand van ons celstofmatje nemen we je mee in deze visie.

## Grondstoffen

We kijken hierbij naar de soorten grondstoffen (barrièrelaag van maïzetmeel in plaats van fossiel plastic), de hoeveelheid grondstoffen (lichter, kleiner, geen superabsorbent-korrels) en de herkomst (resthout, geen extra (illegale?) houtkap).

## Productieproces

Hierbij letten we op zo min mogelijk waterverbruik, chemicaliën die in een closed-loop worden gebruikt, gebruik van groene energie en hergebruik van het bedrijfsafval. Daarnaast weten we ook de arbeidsomstandigheden gedurende het gehele proces. Dit is misschien niet duurzaam in de 'groene' zin van het woord, maar maakt wel degelijk deel uit van een duurzamere wereld om in te leven.

## Verpakking

Hierbij is er sprake van zo min mogelijk verpakkingsmateriaal (geen onnodige plastic omverpakkingen) en datgene wat er wordt gebruikt is ook zo duurzaam mogelijk. Bovendien is onze celstofmat kleiner en dunner dan de conventionele versie, waardoor er veel meer stuks per doos kunnen worden verpakt.

## Transport

Tussen elke stap in het proces worden grondstoffen en/of goederen getransporteerd. Hoe dichterbij deze locaties bij elkaar liggen, hoe beter. Zo zijn onze onderleggers een volledig Europees product. Daarnaast proberen we het transport te maximaliseren door efficiënte vulling van pallets en containers en kiezen we daar waar mogelijk voor het meest duurzame beschikbare transportmiddel.

## Afval

In Nederland wordt ziekenhuisafval (ook restafval) verbrand. Door kleinere en lichtere producten te gebruiken, hoeft er in totaal minder verbrand te worden, wat weer scheelt in CO2. Nog mooier zou het zijn als het matje gecomposteerd werd of als brandstof voor een vergister; iets dat allemaal mogelijk is met de technische eigenschappen van onze celstofmat.

## Gebruik

Eigenlijk is dit de eerste stap om naar te kijken in de hele cradle-to-grave. Is het nodig dat een product alle eigenschappen heeft waar het over beschikt, of kan het ook eenvoudiger en daarmee vaak kleiner, dunner of lichter of met minder onderdelen? Onze celstofmatjes hebben geen superabsorbent korrels en nemen daardoor minder vocht op. Maar voor een heleboel ingrepen, zoals bijvoorbeeld bloedafname, is veel vochtname helemaal niet nodig. Er wordt vaak gebruikgemaakt van een alleskunner om het inkoopproces te vergemakkelijken. In veel



gevallen is dit niet de meest duurzame keuze en worden er overgekwalificeerde producten gebruikt. Het aanpassen van dit proces vereist wel een verandering van aanpak binnen de zorginstellingen.

Ook binnen de zorg wordt hiernaar gekeken, oa in recent onderzoek van het UMCG naar het gebruik van celstofmatjes. Zij hebben een beslisboom opgesteld, waarbij je je A. moet afvragen of je überhaupt een celstofmat nodig hebt. En vervolgens of je zo ja B. méér of minder dan 200ml vocht opvang nodig zult hebben. Bij meer dan 200ml heb je een sterk absorberende mat nodig, maar bij minder kun je ook een alternatief gebruiken. Dit alternatief kan zijn een herbruikbaar doekje of een bijvoorbeeld onze duurzamere celstofmat.

Vanuit duurzaamheidsoogpunt is het zeker het overwegen waard om 2 of misschien zelfs wel 3 soorten matjes of lakens in de kast te hebben liggen. Het Ikazia Ziekenhuis in Rotterdam gebruikt bijvoorbeeld nu 2 jaar naar volle tevredenheid onze tafellakens. Ze hebben daar 2 soorten lakens afhankelijk van vocht opnames, en ondervinden geen problemen met het kiezen van het juiste laken voor de juiste ingreep. Verduurzamen vergt (soms) een andere aanpak, maar is zeker haalbaar.

Wij willen met Green it Out bijdragen aan het verduurzamen van de zorg door aan de voorkant van het product het proces en de grondstoffen te verduurzamen en aan de achterkant de afvalberg te verkleinen. We kijken en denken graag mee welke mogelijkheden er zijn om de (zorg)wereld een klein beetje groener te maken en ervoor te zorgen dat de impact die wij hebben op de aarde een beetje minder wordt.

VOOR MEER INFO



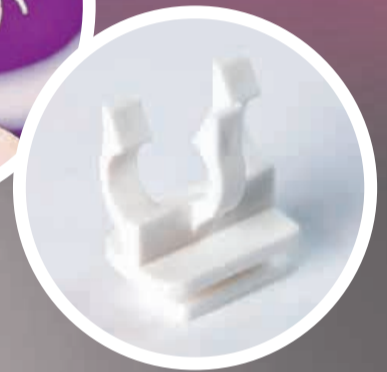
# PCU

## MEDICAL DEVICES

JUNEMEDICAL  
SIMPLIFYING COMPLEXITY

# Galaxy II<sup>®</sup>

## Self-retaining Surgical Retractor



Available in **3 models**

Unique **CAM lock system**

**Less plastic** used but still strong

New **atraumatic semi-blunt** hooks

Available as **kit** or **separate components**



# GALAXY II

[www.galaxyretractor.com](http://www.galaxyretractor.com)

PCU BV is member of the Dahlhausen Group

**DAHLHAUSEN**<sup>®</sup>

VOOR MEER INFO

T +31 315-231086 • E [sales@pcu-bv.nl](mailto:sales@pcu-bv.nl) • [www.pcu-bv.nl](http://www.pcu-bv.nl)



MDR  
certified

# Nieuw Nederlands Onderzoek

Er zijn de afgelopen decennia meer migranten naar Nederland gekomen. Helaas hebben migranten vaker sommige chronische ziekten, zoals diabetes, hart en vaatziekten, maar ook depressie en dementie. Dat komt onder andere door genetische factoren, maar bijvoorbeeld ook door de positie in de maatschappij, stress, leefstijl of het werk. Daardoor krijgen diëtisten ook steeds vaker migranten op hun spreekuur. En er is niets zo cultureel bepaald als voeding.



## Culturele competentie in de diëtetiek/ Cultural competence in dietetic care.

Promotie Promovendus: M.J. Jager

Faculteit der Medische Wetenschappen (Radboudumc)

Helaas gaat het niet altijd goed in de zorg voor migranten. Zo weten we dat migranten met diabetes slechtere bloedsuikers hebben en vaker complicaties krijgen dan autochtone Nederlandse mensen. Ze zijn ook minder tevreden over de zorg, de zorg lijkt niet altijd goed aan te sluiten. Zorgverleners hebben daarom de juiste kennis, houding en vaardigheden nodig om goede zorg te kunnen bieden aan een diverse groep patiënten, dat noemen we culturele competentie. Voor andere zorgverleners, zoals artsen en verpleegkundigen, is er wel onderzoek gedaan naar culturele competentie. Er is geen onderzoek gedaan naar culturele competentie onder diëtisten.

Om dat gat op te vullen hebben wij voor dit onderzoek een aantal fasen doorlopen. Daarvoor moesten we beginnen bij fase 1: want wat is eigenlijk culturele competentie voor diëtisten? Wat moeten zij dan precies kunnen? Dat hebben we onderzocht door middel van interviews met migranten met diabetes die bij de diëtist kwamen. We hebben hen bijvoorbeeld vragen gesteld over voeding bij diabetes en wat zij vonden van de dieetbegeleiding door de diëtist.

Patiënten vertelden dat hun gezin en omgeving grote invloed hebben op wat ze eten. Zo vertelden ze dat gastvrijheid heel belangrijk voor ze is en vaak gepaard gaat met veel en lekker eten. Het kan onbeleefd gevonden worden wordt als je eten afslaat. Het gezin kon zowel steunend als belemmerend zijn. We hoorden ook hoe een deel van de patiënten ontevreden was over de begeleiding, omdat zij een meer technisch-medische aanpak hadden verwacht, waarbij het advies vooral was gebaseerd op metingen aan het lichaam en bloedonderzoek.

We hebben ook interviews gehouden met de diëtisten. Uit deze gesprekken bleek een grote onzekerheid. Ze twijfelden erg of ze wel goede zorg boden. Een van de oorzaken hiervan was de taalbarrière, waardoor veel aspecten van het consult moeizaam verlopen. Dit gaf een sneeuwbal-effect, zoals het moeilijk leren kennen van de patiënt als persoon, of shared decision making. Ook zeiden veel diëtisten dat ze te weinig kennis hebben over producten of bereidingswijzen van gerechten. Wat ze heel belangrijk vonden was een respectvolle en open houding. De diëtisten leken zich niet bewust van de impact die laaggeletterdheid kan hebben op de behandeling. Ze noemden voorbeelden die ze zagen als ongemotiveerdheid, bijvoorbeeld

dat migranten geen eetdagboeken invulden, niks doen met het advies of te laat komen voor een afspraak. Al deze voorbeelden kunnen ook te maken hebben met laaggeletterdheid, wat veel voorkomt onder migranten. De onzekerheid en het geworstel maakten dat de diëtisten behoefte hadden aan scholing.

Toen kwam fase 2. Andere onderzoekers bestuderen cultureel competent gedrag van zorgverleners vaak alleen met vragenlijsten. Maar dat heeft grote nadelen, zoals sociaal wenselijke antwoorden. Daarom wilden we ook kijken wat er daadwerkelijk gebeurt tijdens een consult. We zijn allereerst systematisch gaan zoeken in literatuur of er tools zijn om te helpen bij het gestructureerd kijken naar de culturele competentie van een zorgverlener. Voor diëtisten waren die er niet. Daarom hebben we zelf een observatielijst ontwikkeld door een paar stappen te doorlopen. We gebruikten de resultaten van de interviews en ook modellen en literatuur als input. Dat hebben we omgezet naar gedragingen die je zou kunnen zien tijdens een gesprek. Deze observatielijst hebben we getest op echte opnames van gesprekken tussen diëtisten en migrantenpatiënten.

Vervolgens hebben we in fase 3 een scholing ontwikkeld en geëvalueerd. Zo hebben we een kookworkshop (en demonstratie) gehouden met een Turkse diëtist. Zij heeft bijvoorbeeld laten zien welke verschillende bereidingswijzen er zijn voor rijst, die soms met veel roomboter, olie of bakvet van vlees of gevogelte wordt bereid. We lieten daarmee zien hoe belangrijk het is om goed uit te vragen hoe mensen de gerechten klaarmaken. Deelnemers namen 3 keer een gesprek van zichzelf op en reflecteerden op hun eigen consultvoering. We deden veel oefengesprekken met trainingsacteurs, onder andere met een trainer die zelf migrant is en in de zorg werkt. Verder kwamen casusbesprekingen en laaggeletterdheid aan bod. Na twee maanden was er een zogenaamde booster sessie, om alles weer op te frissen.

Uit de evaluatie bleek dat diëtisten positief waren over de scholing. Ze vonden het waardevol en leerzaam. Ook voelden zij zich zekerder in allerlei aspecten van het consult. Sommige delen van culturele competentie verbeterden, anderen bleven ongeveer gelijk. In de consultopnames zagen we dat de deelnemers de terugvraagmethode toepasten in de praktijk. Dit zagen we voor de scholing niet. Ook overlegden

diëtisten vaker over behandelmogelijkheden. We zagen helaas niet dat er meer gebruik werd gemaakt van visueel materiaal.

### Kort samengevat:

In dit proefschrift hebben we onderzocht wat culturele competentie is voor diëtisten, hoe je dit aan een diëtist kunt zien door naar een gesprek te kijken en we hebben de eerste onderbouwde post-HBO scholing ontwikkeld over culturele competentie voor diëtisten.



### Meer lezen?

- Meulenbroek AL, Steyerberg EW, Janssen TL, van Mil SR, Faes MC, van der Laan L. The Potential Value of Prehabilitation for Preventing Delirium in Elective Surgery for Aneurysms of the Abdominal Aorta. Clin Interv Aging. 2024 Jan 9;19:51-55.
- de Frel DL, Wicks H, Bakk Z, van Keulen N, Atsma DE, Janssen VR. Identifying barriers and facilitators to adopting healthier dietary choices in clinical care: a cross-sectional observational study. Front Nutr. 2023 Dec 22;10:1178134.
- Kirk D, van Eijnatten E, Camps G. Comparison of Answers between ChatGPT and Human Dietitians to Common Nutrition Questions. J Nutr Metab. 2023 Nov 7;2023:5548684.
- van Haaps AP, Wijbers JV, Schreurs AMF, Vlek S, Tuynman J, De Bie B, de Vogel AL, van Wely M, Mijatovic V. The effect of dietary interventions on pain and quality of life in women diagnosed with endometriosis: a prospective study with control group. Hum Reprod. 2023 Dec 4;38(12):2433-2446.

COPAL® G+C

**KNOW YOUR PATIENT –  
AND REDUCE PJI RISK**



**IMPROVED OUTCOMES IN HIGH RISK PATIENTS<sup>1</sup>**

Using dual antibiotic-loaded bone cement as part of set of measures<sup>2</sup> in a risk adaptive approach

- Elective primary hip and knee arthroplasty<sup>3</sup>
- Trauma (FNOF)<sup>4</sup>
- Aseptic revision TKA<sup>5</sup>

[www.heraeus-medical.com](http://www.heraeus-medical.com)



11960 NL

1. Berberich CE, Josse J, Laurent F, Ferry T. Dual antibiotic loaded bone cement in patients at high infection risks in arthroplasty: Rationale of use for prophylaxis and scientific evidence. World J Orthop. 2021;12(3):119-128. doi:10.5312/wjo.v12.i3.119 | 2. Parvizi J, Shohat N, Gehrke T. Prevention of periprosthetic joint infection: new guidelines. Bone Joint J. 2017;99-B(4 Supple B):3-10. doi:10.1302/0301-620X.99B4.BJ-2016-1212.R1 | 3. Sanz-Ruiz P, Berberich C. Infection Risk-Adjusted Antibiotic Prophylaxis Strategies in Arthroplasty: Short Review of Evidence and Experiences of a Tertiary Center in Spain. Orthop Res Rev. 2020;12:89-96. doi:10.2147/ORR.S256211 | 4. Sprowson AP, Jensen C, Chambers S, et al. The use of high-dose dual-impregnated antibiotic-laden cement with hemiarthroplasty for the treatment of a fracture of the hip: The Fractured Hip Infection trial. Bone Joint J. 2016;98-B(11):1534-1541. doi:10.1302/0301-620X.98B11.34693 | 5. Sanz-Ruiz P, Matas-Diez JA, Villanueva-Martinez M, Santos-Vaquinha Blanco AD, Vaquero J. Is Dual Antibiotic-Loaded Bone Cement More Effective and Cost-Efficient Than a Single Antibiotic-Loaded Bone Cement to Reduce the Risk of Prosthetic Joint Infection in Aseptic Revision Knee Arthroplasty? J Arthroplasty. 2020;35(12):3724-3729. doi:10.1016/j.arth.2020.06.045

## Dagbesteding bij de Efteling

# Een betoverende werkplek

Als je aan de Efteling denkt, komen het Sprookjesbos, de Droomvlucht en het o zo herkenbare liedje van het Carnaval Festival – dat je de rest van de dag niet meer uit je hoofd krijgt – direct in je op. Veel minder bekend is dat er op en bij het terrein dagbesteding mogelijk is voor mensen met een verstandelijke beperking. Persoonlijk begeleiders Sheila Stoffer (49) en Meike van Gorp (25) vertellen hoe het is om op deze bijzondere plek te werken.

Tekst: Femke van der Palen

Foto's: Ron Rutten

Zodra je vanaf de snelweg de afslag neemt, kun je er eigenlijk niet meer omheen: overal is duidelijk dat je in de buurt van de Efteling bent. Verschillende borden wijzen je de richting naar de Efteling, hotel of vakantiepark. Tussen het parkeerterrein en het attractiepark staan diverse gebouwen. In een daarvan is onder andere de dagbesteding van zorgaanbieder Prisma gevestigd. Mensen met een licht verstandelijke beperking kunnen hier terecht. In het gebouw zie je overal Efteling-elementen terug. Aan de muur hangen foto's met bekende Efteling-bewoners of attracties. De ruimtes hebben namen als De Reuzenkamer of 't Gezwam. En sommige personen dragen uniformen met het welbekende logo van de Efteling.

Voor Prisma zijn twee ruimtes in het gebouw beschikbaar. Een gewoon kantoor en daarnaast een veel grotere ruimte: het Pakhuys. Daar vindt de dagbesteding plaats. Dagelijks zijn hier twaalf cliënten bezig met bijvoorbeeld het vouwen van pizza- of hamburgerdoosjes en kindermenu's, het uitpakken of stickeren van artikelen of het maken van cadeaupakketten. Die producten zie je overal terug in het attractiepark, waaronder in de giftshops of restaurants. De persoonlijke begeleiders zorgen ervoor dat alles in goede banen wordt geleid.

### Persoonsgerichte zorg

In het Pakhuys heerst een en al bedrijvigheid. Eén van de cliënten gaat met Sheila een wedstrijdje aan over wie het snelst de pizzadozen in elkaar weet te vouwen. Het tempo ligt hoog. Ondertussen werken de anderen, zittend aan verschillende tafels, gestaag door terwijl er genoeg tijd en ruimte is om te lachen en elkaar voor de gek te houden. Iemand begint over de voetbaluitslagen en daar wordt geanimeerd op gereageerd. De sfeer is ontspannen en gezellig. Toch is die sfeer niet altijd even gemoedelijk, zo vertelt Meike. "Het is een doelgroep die veel begrijpt en snapt, maar soms overschatten wij ze. Daardoor lijkt het alsof ze alle uitleg goed hebben begrepen, maar blijkt het toch niet goed te zijn overgekomen. Of ze overschatten zichzelf, waardoor het even misgaat en ze heel heftig of fel kunnen reageren. Dat kan een uitdaging zijn: om ineens die kant te zien van iemand. Het zijn altijd verbale uitingen. Dan horen we dat wij helemaal niet leuk zijn, dat het hier niet leuk is en soms roepen ze dat ik nog maar een snotjong ben. Per situatie proberen we in te schatten hoe we moeten handelen. De ene keer laat je het gaan, een andere keer loopt iemand weg of heeft met ons een gesprekje op kantoor. Soms moet je iemand streng aanspreken en zeggen: 'Nu is het genoeg.' Maar bij een ander is het juist andersom. We werken hier altijd persoonsgericht



en dat doen we door iemand helemaal te leren kennen. Ik denk wel dat het belangrijk is dat je een feeling hebt met deze doelgroep, zodat je aanvoelt wat je bij iemand wel of juist niet kunt doen." Wat volgens Sheila ook van grote meerwaarde is, is het feit dat er geen keiharde regels zijn. "We denken niet dat dat helpend is. Juist door dingen vrij te laten, regelen ze het zelf. Ze spreken elkaar erop aan als iets niet

goed is of anders moet. Het zorgt ervoor dat ze zichzelf kunnen zijn en ze voelen en dragen zelf de verantwoordelijkheid. We hebben hier bijvoorbeeld iemand die de hele ochtend fijn werkt op de groep. Na de pauze trekt hij zich terug door filmpjes te kijken op zijn laptop. Op die manier kan hij ontprikkelen en sluit hij de dag met een fijn gevoel af. Het zou niet helpen als er regels waren over schermtijd bijvoorbeeld."

### De Pleintjesgroep

Langzaam druppelen er enkele jongens binnen, volledig gekleed in een warme Efteling-outfit. Met in totaal zes mensen vormen zij de 'Pleintjesgroep'. Dat is de groep die werkzaam is in het park. Zij zijn de ochtend druk bezig geweest met het prikken van afval, het droogmaken van de bankjes en ervoor zorgen dat het park er netjes uitziet. Ze doen dit vrijwel zelfstandig. Meike: "Niet iedereen is geschikt voor deze groep. Doorgaans begint iemand bij het Pakhuys om daarna door te stromen naar de Pleintjesgroep. Wij schatten in of iemand zelfstandig genoeg is om dat te doen. We zijn daarin best streng, maar vooral ter bescherming van de cliënten. Je stuurt toch iemand alleen het park in. En ook als ze eenmaal in deze groep zitten, blijven we kijken of alles goed gaat. Door zelf mee te lopen of ze soms van een afstand, zonder dat ze dit merken, te observeren. Iedereen heeft op hun jas een button waarop staat 'Begeleid medewerker'. Ook dat is bedoeld voor hun eigen bescherming. Als een bezoeker iets vraagt en niet direct een passend antwoord krijgt, dan begrijpen ze hoe dat komt. Je wil voorkomen dat er onnodig vervelende situaties ontstaan."



**'We werken hier altijd persoonsgericht en dat doen we door iemand helemaal te leren kennen'**

#### Het park in

Na de pauze vertrekt de Pleintjesgroep weer vol enthousiasme en energie het park in. Gewapend met emmers, prikkers of een dweilstok gaan ze aan de slag. Zodra we door een grote, groene poort stappen, staan we in het sprookjesachtige Marerijk. Waar je in het Pakhuys bijna vergeet dat je bij Nederlands bekendste attractiepark bent, is daar - zodra je met de Pleintjesgroep op pad gaat- geen ontkomen meer aan. Overal hoor je de welbekende Efteling-muziek, Holle Bolle Gijs roept nog steeds: 'Papier hier!' en er branden volop kerstlampjes vanwege de Winterefteling. Groepjes bezoekers lopen rond, al verwonderend om zich heen kijkend. Meike: "Heel eerlijk: de muziek horen wij echt niet meer. Na verloop van tijd wen je daar aan."

Ondertussen hebben de jongens zich verspreid en zijn ze serieus bezig om alle lege papiertjes en verpakkingen op te ruimen. Natte bankjes worden drooggetrokken. Trots lopen ze rond. Je zou haast vergeten dat dit ook een vorm van de gehandicaptenzorg is. Voor Meike is daar geen twijfel over. "Wij zijn de hele dag bezig om ervoor te zorgen dat iedereen hier zijn of haar werk lekker kan doen. Een fijne sfeer neerzetten is denk ik het belangrijkste wat we doen. Alles draait om onze mensen. Als zij een fijne dag hebben, hebben wij dat ook. Natuurlijk ben ik me ervan bewust dat we mogen werken op

een bijzondere plek, maar het is nog steeds wel écht gehandicaptenzorg. Soms komen hier cliënten die hun hele leven al bij de Efteling willen werken. Hoe mooi is het als dat daadwerkelijk lukt? Er wordt veel gesproken over een inclusieve maatschappij. Dat we willen dat iedereen meetelt en erbij hoort in de samenleving. Hier zie je dat het ook echt kan. Cliënten zijn ontzettend trots: zij werken gewoon bij de Efteling! Ze zijn onderdeel van het

team. Als iemand van de Efteling-medewerkers ze groet, beginnen ze helemaal te stralen. Ze horen er echt bij. Daar zijn ze trots op en dat vind ik erg mooi om te zien." Sheila vult aan: "Natuurlijk moet dit werk bij je passen. Ik kan me voorstellen dat als je hier op kantoor werkt en je onze groep ziet, waar je wellicht niet zoveel mee hebt, dat het lastig is om te begrijpen wat ons werk inhoudt. Waarom onze cliënten sommige dingen doen of keuzes maken. Voor

heel veel mensen is dit toch een onbekende wereld waardoor er veel verkeerde indrukken zijn. Gelukkig zien we steeds meer dat mensen ervoor openstaan om te zien wat zich achter onze deuren afspeelt. Soms komen andere collega's hier even koffie drinken of een praatje maken. Dat zorgt voor veel meer begrip van de buitenwereld. Steeds meer mensen staan ervoor open om de gehandicaptenzorg te leren kennen. Dat vind ik een mooie ontwikkeling."

***'We willen allemaal graag dat iedereen bij de samenleving hoort. Hier kan dat'***



**Dit artikel verscheen eerder in FLOOR**

FLOOR is het magazine voor zorgprofessionals. De volgende FLOOR verschijnt in maart 2024.

[nu91.nl/magazine](https://nu91.nl/magazine)

**NU'91**  
voor zorgprofessionals

Leden van NU'91 ontvangen FLOOR bij hun lidmaatschap.

[nu91.nl](https://nu91.nl)

www.sudocrem.nl

beschermt,  
verzacht  
en helpt



### Gratis samples?

Laat alle ouderen gratis kennis maken met Sudocrem. Mail je naam (functie en organisatie) en adresgegevens naar [info.nl@sudocrem.com](mailto:info.nl@sudocrem.com).



Je kent Sudocrem natuurlijk van de verzorging van baby's schrale, rode billetjes. Maar Sudocrem is ook zeer geschikt voor de kwetsbare en gevoelige huid van ouderen. Naast luierslag bij baby's kun je dus ook incontinentie uitslag bij volwassenen behandelen en voorkomen met Sudocrem. Sudocrem is een medisch hulpmiddel dat de rode en kwetsbare huid verzacht en helpt.

teva

Sudocrem is een medisch hulpmiddel. Lees voor gebruik de gebruiksaanwijzing.  
KOAG KAG 2977-1114-1569. NL/SUD/20/0013

**Sudocrem**<sup>®</sup>

MULTI-EXPERT





# IMPACT TOT HOOG IN DE BERGEN

**G**raag nemen we u mee naar een dorpje, hoog op de berg Manengouba in Kameroen. Op rotsachtig terrein, maar omringd door weelderig groen, ligt daar het mooie dorp Bororos. De reis ernaartoe bestaat uit een steile, bergopwaartse rit te paard. Alleen de wilde dieren op de rotsen houden de reizigers gezelschap.

In het dorp wonen de zusjes Salamatou en Mariama. Eerst kenden ze deze weg nauwelijks. Door hun vergroeide benen reisden ze namelijk het liefst zo min mogelijk. De zusjes, zes en acht jaar oud, kregen tijdens de cruciale jaren van hun botontwikkeling niet de voedingsstoffen die ze nodig hadden. Zonder sterke botten veroorzaakte de druk tijdens het lopen een verkeerde beengroei. Vanwege hun misvormde benen vonden ze het allebei moeilijk om naar school te lopen. Dat lukte maar af en toe.

## Geen geld

Door hun ondervoeding en het gebrek aan chirurgische hulp, moesten Salamatou en Mariama leren omgaan met hun vergroeide benen. Hun ouders voelden zich schuldig. Moeder Mymoona vertelt: 'Ik vond het verschrikkelijk dat we geen geld hadden om ze naar het ziekenhuis te brengen. Ook maakte ik me zorgen over hun toekomst. Als ik niets zou doen, zouden ze het moeilijk blijven hebben in hun leven.'

## Te paard naar het schip

Het tobben over de toestand van haar dochters zorgde dat het slechter ging met Mymoona's gezondheid. Vader Debo was dan ook maar wat blij toen Mercy Ships aanmeerde in Douala, de grootste stad van Kameroen. Zou er hulp zijn voor zijn meisjes? Te paard startte hij met zijn vrouw en dochters de 150 kilometer lange reis naar de Africa Mercy. Debo: 'We waren nog nooit op een schip

geweest. Even vroeg ik me af of ik hier wel goed aan deed. Maar eenmaal bij het schip zag ik veel andere kinderen met dezelfde aandoeningen als die van mijn dochters en mijn angst verdween.' Met hun ouders aan hun zijde genoten Salamatou en Mariama van hun nieuwe omgeving en ze bereidden zich voor op de operaties, die de loop van hun leven zou veranderen.

## Onder het mes

De operaties zelf namen niet veel tijd in beslag, maar het herstel vroeg meer tijd. Dat ze samen waren, bevorderde wel de genezing. De rivaliteit tussen de zussen zorgde voor gezonde concurrentie: wie zou het eerste kunnen staan zonder krukken? Wie zou het verst kunnen lopen? 'Ze moedigden elkaar goed aan', vertelt hun moeder lachend. Terwijl de zusjes hun revalidatieoefeningen deden, kregen Mymoona en Debo uitleg over het belang van goede

voedingsstoffen. 'Bijvoorbeeld eieren, vis en groenten', licht Mymoona toe. 'We kregen ook veel vitaminen mee om de genezing van de meisjes te bevorderen. We gaan zeker de andere families in het dorp hierover vertellen. Het kan ons allemaal helpen!'

## Veel, veel beter!

Salamatou en Mariama mochten na een paar maanden weer naar huis. Ze reisden naar Bororos met rechte benen! En Debo en Mymoona keerden terug met nieuwe kennis over voeding, waarmee ze hun dorpsgenoten kunnen helpen. Debo: 'Door eerdere situaties dacht ik dat de reis de berg af en op teveel voor de meisjes zou zijn. Maar gelukkig gaat dit mijn dochters nu veel, veel beter af! Nu kunnen ze naar school en een opleiding volgen. Al mijn bezorgdheid is verdwenen!'



...omdat ieder mens kostbaar is

Maar liefst 4,5 miljard mensen wereldwijd hebben geen toegang tot veilige en bereikbare chirurgische zorg. Mercy Ships gaat al 40 jaar de strijd aan met deze nood. We varen met ons ziekenhuisschip, de Africa Mercy, naar de armste landen in Afrika. Daar voorzien we de allerarmsten van gratis medische zorg. We helpen mensen met bijvoorbeeld de verwijdering van een tumor, reconstructie van een gezicht, schizis, cataract, ernstig misvormde benen, transplantaties na contracturen, vesicovaginale fistel, liesbreuk of struma.

Een operatie verandert levens! Daarnaast geven we ook training aan lokale medische professionals om het niveau van de medische zorg in het land te verhogen. We doen dit werk omdat we geloven dat ieder mens kostbaar is.

Ga naar [www.mercyships.nl](http://www.mercyships.nl) voor informatie.  
Wilt u een gift geven?  
Ga naar [www.mercyships.nl/doneer](http://www.mercyships.nl/doneer).  
Wil je meehelpen als vrijwilliger aan boord?  
Ga dan naar [www.mercyships.nl/FAQ](http://www.mercyships.nl/FAQ).



De Landelijke Vereniging  
van Operatieassistenten  
is er voor jou!

# WIL JIJ ONDERSTEUNING VAN JE PROFESSIONELE EN PERSOONLIJKE GROEI?

Word ook lid van de LVO!

## SHORTLIST VAN VOORDELEN:

- korting op scholing en congressen
- gratis registratie in het Kwaliteitsregister
- gratis abonnement van het vakblad Operationeel, inclusief het jaarlijkse themanummer
- persoonlijke juridische ondersteuning
- je ontvangt minimaal 40% van je lidmaatschap terug via je werkgever.



Ga naar [lvo.nl](http://lvo.nl) en meld je aan!

# Beter, sneller en preciezer opereren: 3D-technieken handig hulpmiddel bij lastige schouderproblemen

De chirurgen van VieCuri gebruiken steeds meer digitale 3D-technieken vóór en tijdens de operatie. Vooral bij ingewikkelde operaties, zoals een 'lastige' breuk, werken onze chirurgen samen met de technische professionals van de Medisch Instrumentele Dienst (MID) van VieCuri. Hierbij is echt sprake van teamwork: de technici maken met een 3D-printer 'kopieën' van de botten en gewrichten van de patiënt.

Vervolgens gebruiken de chirurgen deze kunststof kopie om de operatie tot in de puntjes voor te bereiden. Ze zien door het 3D-model precies waar de breuk zit en hoe ze deze het beste kunnen behandelen. Ook kunnen ze testen of ze met hun instrumenten overal goed bij kunnen. En de schroeven en platen die nodig zijn om de breuk te maken, worden vooraf precies op maat gemaakt. Dit alles zorgt dat de operatie niet alleen sneller maar ook beter gaat. Er is minder kans op complicaties en infecties. Dit zorgt weer voor een beter en sneller herstel.

## Schouderzorg op maat

Orthopedisch chirurg Freek Hollman is blij met deze ontwikkeling. "VieCuri is een erkend STZ-ziekenhuis voor topklinische schouderzorg. We lopen internationaal voorop in het gebruik van deze 3D-technieken. Het belangrijkste voordeel van die techniek is dat we schouderzorg op maat leveren." Sinds dit jaar gebruikt het team de 3D-printer vaker, vooral bij lastige schouderproblemen. "Door een CT-scan van beide schouders te maken, kunnen we de natuurlijke stand van de gezonde schouder zien. Die informatie gebruiken we om de breuk zo goed mogelijk te herstellen."



## HoloLens

Tijdens de operatie maakt de chirurg ook gebruik van een HoloLens. Dit is een speciale bril die de botten of de breuk projecteert over de werkelijkheid. Hierdoor ziet de specialist precies in welk gebied hij gaat snijden. Dit soort technieken zorgt ervoor dat de chirurg zijn werk nog beter kan doen. Met grote winst voor de patiënt. "Ik merk dat de operatie sneller verloopt, waardoor er minder kans is op complicaties. Ook kan ik heel precies werken, waardoor de breuk nog beter aan elkaar wordt gezet. Daardoor hebben mensen na de operatie minder last van pijn of beperkingen."

## Een operatie blijft mensenwerk

Ondanks deze technieken, blijft een operatie altijd mensenwerk, benadrukt de chirurg. "De printer en HoloLens, en ook andere 3D-technieken, zijn echt hulpmiddelen. Hiermee kunnen wij een

beter resultaat voor de patiënt bereiken. Ik leg de nadruk op het woord 'wij', want het medische team gaat samen rond de computer zitten met de technische professionals van de Medisch Instrumentele Dienst. Samen kijken we hoe we een breuk het beste kunnen herstellen."

## Speciaal gevalletje

De 69-jarige Rob Schuring uit Arcen plukt de vruchten van deze vernieuwende aanpak. Tijdens een klusje in de tuin viel hij van een ladder, kwam ongelukkig terecht en brak allebei zijn schouders. "Ik wist gelijk dat het mis was", vertelt hij. In de linkerschouder bleek een 'schone' breuk te zitten die vanzelf zou genezen. Maar het rechter schouderblad was op meerdere plaatsen gebroken. "Ik was een speciaal gevalletje, zei chirurg Hollman tegen mij. Er was geen andere optie dan opereren; er moesten een plaat en schroeven in mijn schouder. We zijn buitengewoon goed begeleid door deze chirurg en erg te spreken over de persoonlijke aandacht in VieCuri. Ik kreeg een duidelijke uitleg hoe hij de operatie met hulp van 3D-technieken ging uitvoeren."

## Heel tevreden

Eind juli vond de operatie plaats en meneer Schuring is heel tevreden over het resultaat. "Tien dagen na de ingreep, toen de wond schoon was, ben ik al oefeningen gaan doen in het warme water van Thermaalbad Arcen. Daar heb ik bijna elke dag aan mijn herstel gewerkt. Ik kan nu, 5 maanden later, bijna alles weer." Meneer Schuring ervaart in de praktijk nog kleine beperkingen, waar hij niet veel last van heeft. "Het is bijvoorbeeld lastig om een paar borden uit het bovenste keukenkastje te pakken omdat ik wat kracht mis. De tijd moet het leren of dat terug komt. Maar tegelijk hindert het mij niet erg. Ik ben met pensioen, het is wat het is."

**Berend en Maichel werken  
als medisch technicus:**

**"De inzet van de  
3D-printer geeft  
ons nieuwe  
mogelijkheden."**

Berend en Maichel werken als medisch technicus bij de Medisch Instrumentele Dienst (MID). De afdeling adviseert onder andere bij de aankoop

van nieuwe medische apparaten. Ook zorgen ze voor het onderhoud en reparaties van apparatuur. "3D-technieken zoals de 3D-printer geven ons nieuwe mogelijkheden. Het betekent wel een grote investering. In aankoopkosten maar ook in opleiding. Er is geen standaard cursus om de software echt goed te leren kennen. Dat leer je niet zomaar in een weekje", vertelt Berend.

## Goed eindresultaat

Inmiddels weten de technische experts precies wat ze kunnen verwachten van de 3D-printer. En hoe ze er het meest optimale resultaat uit halen. Maichel: "Wij zijn niet medisch onderlegd, dus de chirurg vertelt ons wat hij wil. Vervolgens gaan wij aan de slag met het 3D ontwerpen. Tijdens het proces overleggen we vaak met de specialist, om samen het model aan te passen. We hebben elkaar echt nodig om tot een goed resultaat te komen."



## Teamwork

In het kader van dat teamwork noemen Berend en Maichel ook de klinisch fysicus en de deskundige steriele medische hulpmiddelen van VieCuri. "Deze beide collega's zijn onder andere verantwoordelijk voor het opstellen van nieuwe procedures. Wij zijn jongens van de praktijk, maar tegelijk mag je niet zomaar 3D-technieken inzetten zonder aan strenge medische regels te voldoen. Er is binnen VieCuri hard gewerkt om deze ingewikkelde procedure te doorlopen zodat het gebruik van de 3D-printer overal aan voldoet."

## Patiënt beter maken

Zowel Berend als Maichel geeft het veel voldoening dat ze werken aan een tastbaar product dat de patiënt kan helpen. Maichel: "Het product dat je print, gaat echt naar de patiënt. Dat is een aparte beleving." Ook Berend vindt dit interessant aan zijn werk. "Op mijn zestiende koos ik voor de techniek. Ik kon toen niet bedenken dat ik een bijdrage zou leveren aan iets dat een operatie en dus een patiënt beter kan maken. Dit is een heel mooi onderdeel van mijn vak."



## The Power of Choice

### Olympus Surgical Energy Portfolio

#### Innovation, Inspired by You:

- Advanced energy solutions tailored to meet multiple surgical needs.
- A flexible portfolio united by one surgical energy system to decrease complexity while increasing efficiency.
- Experience easy handling, a high level of comfort and uncompromising performance.
- Products, services and training support you to focus on your patient.

For more information, please visit

➤ [www.olympus.eu/PowerOfChoice](http://www.olympus.eu/PowerOfChoice)



# St. Antonius Hartcentrum biedt nieuwste en veiligere behandeling

## Wereldwijd eerste patiënten met boezemfibrilleren behandeld met nieuwe elektrische ablatie catheter

Opnieuw een wereldprimeur voor het St. Antonius Hartcentrum. Deze week werden hier wereldwijd de eerste patiënten behandeld met de nieuwste ablatietechniek. Dat gebeurde met het PulseSelect™ PFA-systeem onder leiding van cardioloog prof. dr. Lucas Boersma. Met deze nieuwe ablatiemethode kan de behandeling niet alleen sneller maar ook veiliger worden uitgevoerd. Dat gebeurt door middel van elektrische schokken (pulse) met een zeer hoge elektrische lading, de zogenaamde Pulsed Field ablatie (PFA). Deze schok wordt heel nauwkeurig op het te behandelen hartweefsel aangebracht om de hartritmestoornis te behandelen.

Bekijk hier de video van een van de eerste behandelingen met de Pulse Select methode wereldwijd.



### Boezemfibrilleren

Bij boezemfibrilleren, ook wel atriumfibrilleren genoemd, is de prikkel die de hartslag regelt, verstoord. De boezems van het hart trekken dan te snel en onregelmatig samen, waardoor een ritmestoornis ontstaat. Dit kan allerlei klachten veroorzaken, zoals hartkloppingen, druk op de borst, benauwdheid en vermoeidheid. Ook is de kans op hartfalen en een herseninfarct door bloedstolsels groter. Boezemfibrilleren is vaak goed te behandelen met een ablatie van het hartweefsel bij de longaders in de linkerboezem. Door de ablatie ontstaat littekenweefsel rondom de longaders. Dat zorgt ervoor dat de prikkels die de ritmestoornis veroorzaken niet meer in de boezems komen en het hart niet meer op hol slaat. De littekens kunnen op verschillende manieren in het hartweefsel worden aangebracht, zoals bevriezing of verhitting en nu dus ook met elektrische schokgolven.

### Nauwkeurig, snel en veilig

Voor deze laatste methode heeft de firma Medtronic, geholpen door het St. Antonius Hartcentrum, een nieuwe techniek ontwikkeld: het PulseSelect™ PFA-systeem. Hierbij wordt een ringvormige katheter via een ader in de lies naar de linker boezem van het hart geleid. Vervolgens wordt een serie van heel korte elektrische schokken met een zeer hoog elektrische lading afgegeven rondom iedere longader. Hierdoor ontstaat alleen heel lokaal een litteken in het hartspier weefsel, zonder dat omliggend weefsel wordt beschadigd.



De nieuwe techniek kost veel minder tijd dan de traditionele techniek, die afhankelijk is van het bevriezen of verhitten van het hartweefsel. Daar-



Cardioloog Lucas Boersma tijdens één van de eerste ingrepen wereldwijd met de nieuwe ablatie-methode

naast is er minder kans op schade van omringende organen, omdat deze elektrische benadering heel nauwkeurig alleen het hartweefsel raakt dat de ritmestoornis veroorzaakt. Hierdoor is de nieuwe ablatiemethode niet alleen sneller maar ook veiliger voor patiënten.

### Wereldprimeur

Cardioloog Lucas Boersma, paste de nieuwste techniek wereldwijd voor het eerst toe bij patiënten in het St. Antonius Hartcentrum. Hij was in de afgelopen 15 jaar ook nauw betrokken bij het onderzoek naar en ontwikkeling van deze nieuwe techniek. "Zoals verwacht uit deze studies, zijn de eerste behandelingen zeer goed verlopen. Doordat de nieuwe behandeling vlotter verloopt dan de andere technieken, kunnen we nu meer patiënten helpen op een

dag. Zo kunnen we de wachtlijsten korter maken en hoeven patiënten met boezemfibrilleren niet te lang rond te lopen met klachten van hun ritmestoornis en het risico op hartfalen en een herseninfarct door bloedstolsels.", aldus Boersma.

### St. Antonius Hartcentrum

Boezemfibrilleren is de meest voorkomende hartritmestoornis en wordt ook wel atriumfibrilleren genoemd. De stoornis komt vooral voor bij oudere mensen. Jaarlijks voeren cardiologen van het St. Antonius Hartcentrum meer dan 1250 ablaties uit. Het St. Antonius behoort daarmee tot een van de grootste ablatiecentra van Nederland en maakt gebruik van de meest geavanceerde apparatuur en behandelmethoden die beschikbaar zijn.



Ieder kind heeft recht op energie



Medicijnonderzoek is van levensbelang

Steun daarom **Stichting Energy4All**

#STOPENERGIESTOFWISSELINGSZIEKTEN



# Lower Pressure, Uninterrupted Visibility

AirSeal® is the **only insufflator** backed by clinical data. 34 peer-reviewed studies across five specialties have demonstrated that AirSeal®:

▶ **Improves Respiratory Metrics**<sup>3-5,10</sup>

▶ **Enhances Procedural Efficiency**<sup>8,13-15</sup>

▶ **Strengthens Patient Outcomes**<sup>3-12,14</sup>

▶ **Maintains Stable Pneumoperitoneum**<sup>1,2</sup>

▶ **Ensures Constant Smoke Evacuation**



For more information, contact your local  
**CONMED Representative.**

CONMED Netherlands, EM: [Nederland@CONMED.com](mailto:Nederland@CONMED.com)

CONMED Belgium, EM: [Belgium@CONMED.com](mailto:Belgium@CONMED.com)

**RP MEDICAL**  RP Medical BV, EM: [info@rpmedical.nl](mailto:info@rpmedical.nl)

**EXPLORE THE POWER OF  
LOW PRESSURE:**



# Meisjes sterker maken

**Naar school gaan tijdens je menstruatie; bij ons is dat heel vanzelfsprekend. Maar in Malawi is dat niet zo. Door schaamte en vernedering missen meisjes daar vaak een schoolweek per maand. En omdat ze zoveel missen gebeurt het regelmatig dat ze dan helemaal wegblijven van school. De kans op een goede toekomst gaat hierdoor vaak verloren. Bij Harriët konden we dit voorkomen: dankzij de bouw van toiletten met handwasgelegenheid, een meisjeskleedkamer en door moeders te leren om zelf herbruikbaar maandverband te maken.**

Harriët is een vrolijk 13-jarig meisje uit een plattelandsdorpje in het Noorden van Malawi. Harriët komt uit een gezin van 7. Haar ouders worstelen om het gezin te onderhouden. Door deze financiële druk is er geen geld voor maandverband, wat als een luxe wordt beschouwd. Op de school van Harriët ontbrak het ook aan passende faciliteiten, waardoor Harriët zich niet kon verschonen. Uit angst voor vernedering ging Harriët hierdoor meestal 4 dagen per maand niet naar school. Harriët: "Ik durfde niet naar school te gaan. Ik had niet de juiste materialen en was bang dat anderen het zouden merken".

Een lokale organisatie bouwde in samenwerking met het Albert Schweitzer Fonds toiletten en een meisjeskleedkamer op de school van Harriët. Ook voorzagen ze de moedergroep van de school van menstruatiehygiëne-training en van naaimachines. Ze leerden zelf herbruikbare maandverbanden te maken. Harriët: "Als ik nu in de kleedkamer op school zit als ik ongesteld ben, voel ik me zelfverzekerd. Ik heb geleerd dat menstruatie heel natuurlijk is en me er niet van hoeft te weerhouden mijn dromen waar te maken!".

Deze verandering gaat verder dan alleen Harriët; het bracht een revolutie teweeg op de scholengemeenschap. "De kleedkamer heeft de mentaliteit van onze leerlingen veranderd. Meisjes zoals Harriët gaan nu regelmatig naar school, niet langer gehinderd door schaamte of gebrek aan middelen", aldus schooldirecteur Gerald. "Daarnaast zijn de meisjes opvallend meer betrokken en leiden ze nu zelf sessies over menstruatiehygiëne, wat een cultuur van openheid en zelfredzaamheid bevordert."

De verandering op de school van Harriët laat zien dat er hoop is voor alle meisjes in Malawi die dezelfde hindernissen tegenkomen. Zoals Harriët trots verkondigt: "Ik heb geleerd dat meisjes ook kunnen uitblinken. Ik wil mijn leeftijdsgenoten inspireren om hun lichaam te omarmen en zich door niets te laten tegenhouden in hun opleiding en het waarmaken van hun dromen voor de toekomst."

De kleedkamer op de school staat symbool voor veerkracht en empowerment. Het laat zien dat jonge meisjes in Sub-Sahara Afrika met de juiste steun en faciliteiten kunnen groeien en een betere toekomst kunnen krijgen.

## Steun meisjes als Harriët

Bij het Albert Schweitzer Fonds geloven we in de kracht van kleinschaligheid, lokale betrokkenheid en directe impact. Onze missie strekt zich uit tot de diepste hoeken van Sub-Sahara Afrika, waar we samenwerken met lokale leiders en gemeenschappen om duurzame verandering teweeg te brengen. Als donateur van het Albert Schweitzer Fonds draag je bij aan:

### 1. Directe impact op levens:

Jouw bijdrage gaat rechtstreeks en voor de volle 100% naar projecten die de gezondheid, het onderwijs en het welzijn van lokale gemeenschappen verbeteren. Het is een kans om direct bij te dragen aan het creëren van een betere toekomst voor anderen.

### 2. Ondersteuning van lokale initiatieven:

Wij leggen onze projecten niet op; ze ontstaan uit de behoeften van lokale gemeenschappen. Of het nu gaat om het bouwen van waterputten,

het installeren van sanitaire voorzieningen of het ondersteunen van educatieve programma's. Het initiatief en de oplossing komen altijd vanuit de lokale bevolking. Als donateur ben je een partner in het ondersteunen van deze initiatieven. Je geeft lokale initiatiefnemers de middelen om zelf de koers van hun ontwikkeling te bepalen.

### 3. Hulp aan kwetsbare groepen:

Kinderen, meisjes, moeders, ouderen, mensen met een lichamelijke of geestelijke beperking, mensen met psychische problemen, deze mensen krijgen een stem bij het Albert Schweitzer Fonds. Als donateur geef je kwetsbare groepen toegang tot basisbehoeften en basis gezondheidszorg en daarmee een kans op een beter leven.

### 4. Samenwerken aan duurzame ontwikkeling:

Het ASF steunt projecten die niet alleen de huidige problemen aanpakt, maar ook herhaald kunnen worden in andere gemeenschappen. Als donateur bouw je samen met het ASF aan een veerkrachtige toekomst voor komende generaties.

## Direct contact

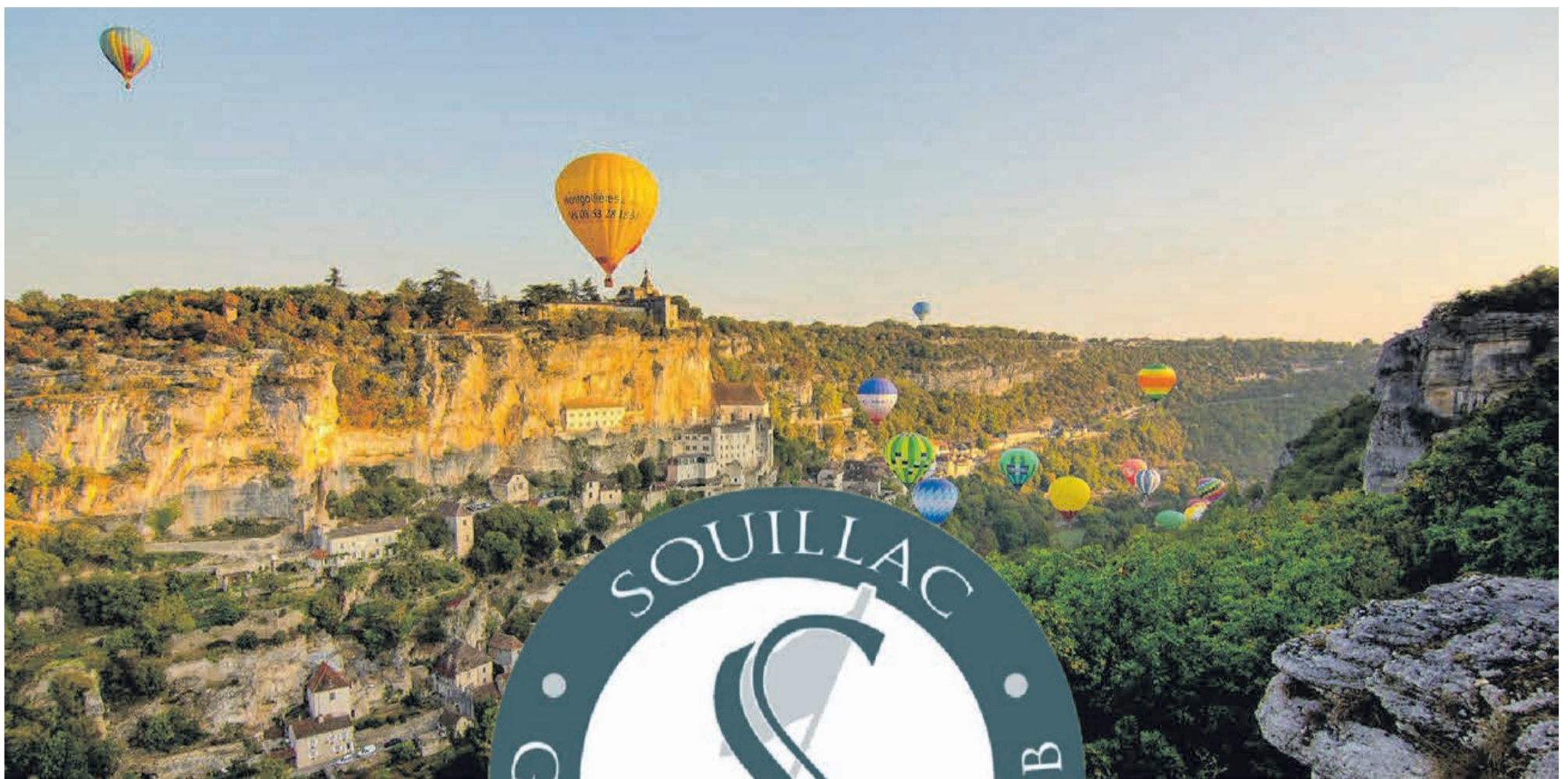
Wil je een specifiek project of thema ondersteunen of persoonlijk een actie opzetten, neem dan contact met ons op via 030-8801499 of [info@nasf.nl](mailto:info@nasf.nl).

Mocht je direct meisjes als Harriët willen ondersteunen, maak dan je bijdrage over op NL51 ABNA 0470 380 578 t.n.v. Nederlands Albert Schweitzer Fonds o.v.v. 'meisjes naar school'.

Nederlands  
Albert  
Schweitzer  
Fonds

"Meisjes kunnen net zo goed uitblinken als jongens"

- Harriët - 13 jaar -



## ONTDEK DE VALLEI VAN DE DORDOGNE

Ter plaatse golf, wandelpaden, fietsen en nog veel meer!

Een verrassingsmand met lokale producten met code **OK24**



**Souillac Golf & Country Club**  
Le Mas del Teil 46200 Lachapelle-Auzac  
**Reserveringen** ☎ +33 (0)5 65 27 56 06  
✉ [reservations@souillaccountryclub.com](mailto:reservations@souillaccountryclub.com)  
[www.souillaccountryclub.nl](http://www.souillaccountryclub.nl)





# Een frisse combinatie Gezonde wafels met sinaasappel en ricotta

- 4 personen
- minder dan 30 minuten
- nagerecht, lunch, ontbijt
- 265 kcal



## Ingrediënten

- 1 ei
- 200 ml halfvolle melk
- 75 gram bloem
- 125 gram volkoren tarwemeel
- 1 theelepel bakpoeder
- ¼ theelepel vanille aroma
- ½ banaan
- 1 sinaasappel
- ¼ theelepel kaneel
- 4 eetlepels ricotta
- ½ theelepel olie

## Bereiding

1. Breek het ei in een kom en klop het luchtig.
2. Voeg de melk, bloem, volkorenmeel, bakpoeder en vanille aroma toe en mix tot een glad beslag.
3. Prak de banaan en voeg hem toe aan het beslag.
4. Was de sinaasappel en rasp van een kwart de schil. Meng dit samen met de kaneel door de ricotta.
5. Pel de sinaasappel en snijd hem in kleine stukjes.
6. Vet het wafelijzer in en verhit hem.
7. Van dit beslag zijn 4 grote wafels te maken of 6 kleintjes.
8. Bak de wafels tot ze gaar zijn, dit duurt 4-7 minuten.
9. Heb je geen wafelijzer dan kun je de wafels ook maken met een tosti-ijzer of grillpan.
10. Laat de wafels wat afkoelen en top ze af met de ricotta en sinaasappelstukjes.

## Ingrediënten over?

Melk over? Maak er deze kruidige chai latte mee. Zet melk na gebruik snel terug in de koelkast. Hierdoor blijft het langer goed. In een geopende verpakking is melk is 3-5 dagen in de koelkast houdbaar.

## Informatie over dit recept

Sinaasappel heeft deze maand (februari) een lage klimaatbelasting.

Bij ei kun je op dierenwelzijn letten door te kiezen voor vrije uitloop, biologisch of Beter Leven.

### Past in dieet:

- Bij verhoogd cholesterol
- Met weinig zout
- Bij diabetes

### Voedingswaarden per persoon:

Energie	265 kcal
Vet	6 gram
Waarvan verzadigd vet	2 gram
Koolhydraten	40 gram
Waarvan suikers	9 gram
Vezels	5 gram
Eiwit	11 gram
Zout	0,2 gram

eerlijk over eten  
**Voedingscentrum**



# VOVZ congres 24 mei te Amersfoort

De VOVZ (Vereniging voor Oogheekundige Verpleging en Zorgverlening) is de beroepsvereniging voor verschillende beroepsgroepen binnen de oogheekunde. Jaarlijks organiseren zij een symposium met een diversiteit aan onderwerpen, gerelateerd aan het oogheekundige vakgebied.

Van OK-assistent tot TOA (Technisch Oogheekundig Assistent) en van verpleegkundige tot doktersassistent of optometrist, het jaarlijks symposium biedt verdieping en verbreding van vakkennis.

Dit jaar beloofd een bijzondere editie te worden met naast de plenaire presentaties tevens een 5-tal workshops waaraan iedereen kan deelnemen. Zo is er de mogelijkheid om in kleine groepen hands-on nieuwe ervaringen en kennis op te doen.

Uiteraard is het ook een dag om in ongedwongen sfeer nieuwe collega's te ontmoeten en de oogheekundige firma's te bezoeken die aanwezig zullen zijn met informatiestands.

De VOVZ verwelkomt de oogheekundige professionals in Eenhoorn Meeting Center, Amersfoort op vrijdag 24 mei 2024

Meer informatie en inschrijven: [www.vovz.nl](http://www.vovz.nl)



**Bipolaire pincetten**  
Standaard maten altijd op voorraad!

**BOWA**  
MEDICAL

Vraag naar de brochure!

Verkrijgbaar bij:

**RP MEDICAL**  
Medical Device Pioneers



# SAFARI IN AFRIKA?

Tanzania  
Kenia  
Madagaskar  
Oeganda  
Rwanda  
Zimbabwe  
Namibië  
Botswana  
Zambia  
Mozambique  
Seychellen  
Mauritius  
Zuid-Afrika

*Al sinds 1979 dé Afrika specialist*

Op [jambo.nl](http://jambo.nl) en in onze brochure vindt u ruim 100 uitgekiende reizen of bel met onze Afrika specialisten op 020-2012740 voor een reis op maat.  
**De mogelijkheden zijn eindeloos, privé reizen geheel conform uw wensen!**



# Het Inspiratiecongres leefstijl in de ziekenhuiszorg

Op donderdag 8 februari vond het inspiratiecongres leefstijl in de ziekenhuiszorg plaats. Meer dan 150 bestuurders, projectleiders, beleidsmedewerkers en zorgverleners luisterden naar de opening van Bertine Lahuis, voorzitter van de NFU. Zij benadrukte het belang van preventie en legde de verbinding met het Integraal Zorgakkoord (IZA).

Vervolgens sprak een uiteenlopende groep sprekers over hun ervaring met leefstijlprojecten in hun eigen ziekenhuis. Daarbij werd ook stilgestaan bij de financiering en de implementatie van nieuwe initiatieven. De verschillende vormen van het leefstijl(zorg) loket, een digitaal zorgpad om eetgewoonten van patiënten te inventariseren (eZorgpad EetScore) en een landelijk verwijfsplatform dat patiënten vanuit het ziekenhuis verwijst naar leefstijlinitiatieven in de regio (Beter Verwijs en Beter Gezond).

Deze uiteenlopende projecten kwamen allemaal voorbij tijdens het Inspiratiecongres Leefstijl in het ziekenhuis, dat werd georganiseerd door de Coalitie Leefstijl in de Zorg, NVZ | Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen en de NFU.

Extra aandacht was er voor patiënten met beperkte gezondheidsvaardigheden, georganiseerd door Pharos. Ook was er ook ruimte voor een blik op een andere sector: de vitaliteitsmanager van DSM vertelde hoe zijn bedrijf de vitaliteit van medewerkers de afgelopen jaren flink heeft verhoogd.

In de afsluiting door Edwin van der Meer, bestuurder BovenIJ ziekenhuis en bestuurslid NVZ en Hanneke Molema, programmamanager van de Coalitie

Leefstijl in de Zorg werd nogmaals benadrukt dat samenwerking, ook binnen de leefstijlzorg, van groot belang is. "Samen komen we verder."



## Onderhandelingsresultaat voor de cao umc een feit

Op 15 februari is een onderhandelingsresultaat bereikt voor een nieuwe cao van de universitaire medische centra (umc). Dat gebeurde na diverse onderhandelingsrondes tussen NU'91, de andere bonden en de werkgevers (NFU). Belangrijke uitkomsten zijn onder andere een structurele loonsverhoging van 7%, vergoeding voor omkleedtijd en het per direct invoeren van een veiligheidsprotocol.

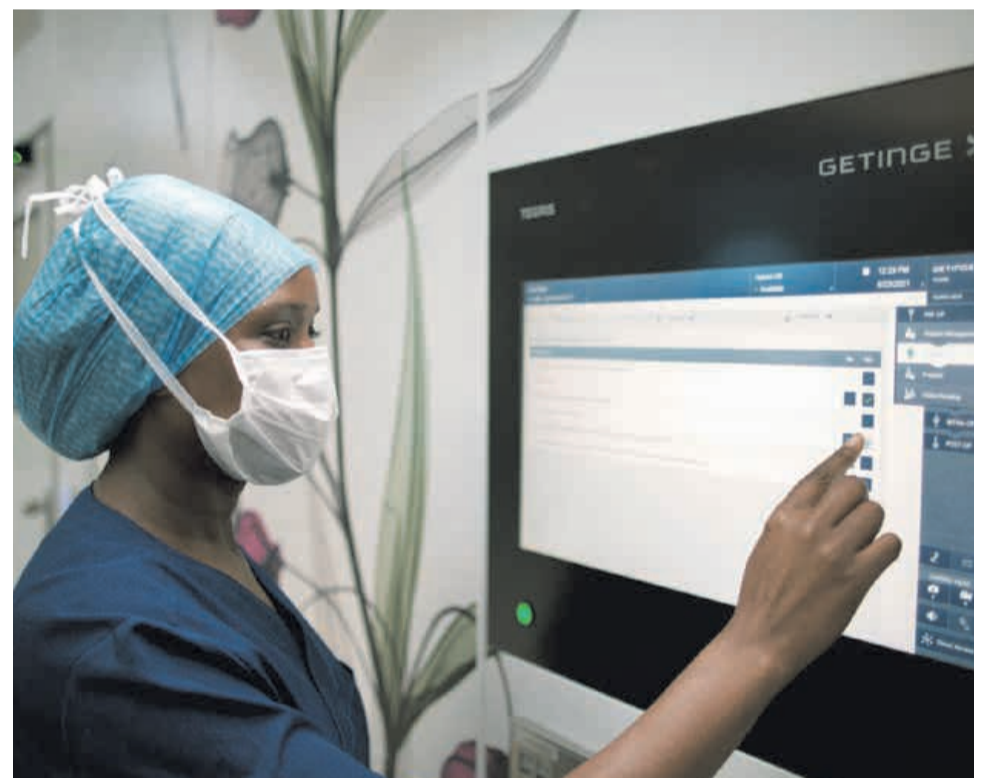
De salarisverhoging wordt gefaseerd doorgevoerd. Op 1 mei krijgen zorgprofessionals een loonsverhoging van 4%. Op 1 juli 2025 wordt het salaris nogmaals met 3% verhoogd. Daarnaast was de vergoeding voor omkleedtijd een belangrijke eis voor NU'91. In de nieuwe cao wordt die tijd vergoed met 80 euro bruto per maand op basis van volledige arbeidsduur. Femke Merel van Kooten, voorzitter NU'91: "Die vergoeding is een unicum. Tot nu toe moesten zorgprofessionals een half uur eerder in het ziekenhuis zijn om zich om te kleden, zonder dat daar een vergoeding tegenover stond." Tot slot wordt met ingang van 1 oktober 2024 een reiskostenvergoeding ingevoerd. Deze is 18 cent per kilometer, met een maximum van 40 kilometer per enkele reis.

### Per direct invoering veiligheidsprotocol

Naast het salaris, was veiligheid een belangrijk onderwerp van gesprek voor NU'91. Daarom is afgesproken dat er per direct een veiligheidsprotocol wordt ingevoerd. Van Kooten: "NU'91 heeft zich hard ingezet voor dit punt. Het is een belangrijke arbeidsvoorwaarde dat iedere zorgprofessional op een veilige manier kan werken. Dit is extra belangrijk, omdat de umc-zorgprofessionals vaak te maken krijgen met agressie. We zijn blij dat deze cao nu een protocol bevat met de rechten en plichten van de zorgprofessional. We hopen dat er nu meer ruimte ontstaat om een melding te maken. Bovendien kan een werknemer op die manier de werkgever bewegen om de veiligheid op de werkvloer te waarborgen."

### Besluit

NU'91-leden konden tot 1 maart hun stem laten horen over dit onderhandelingsresultaat. We beraden ons tijdens het schrijven van dit artikel op de resultaten hiervan. Het besluit van NU'91 is binnenkort te lezen op onze website [www.nu91.nl/nieuws](http://www.nu91.nl/nieuws).



## Digitale oplossingen Voor meer efficiëntie

- OK-management met **Torin**
- OK-integratie dankzij **Tegriss**
- T-DOC voor traceerbaarheid
- Inzicht in de patiëntenstroom met **INSIGHT**
- Verbonden dankzij **Getinge Online**



Nieuwsgierig?  
Scan de code

Ontdek de **Digital Health Solutions**.

[www.getinge.com](http://www.getinge.com)

GETINGE



# Fietsarrangement

Volg onze prachtige fietsroutes en kom langs de leukste plekken van Twente! Geniet van een broodje bij Hannink's Dientje, lekkernij bij Bolletje Almelo en een IJspunt bij IJssalon Menotti Haaksbergen.

3 x Overnachting inclusief ontbijt  
2 x Twee gangen diner  
1 x Tasje met verfrissing voor onderweg  
1 x IJspunt bij IJssalon Menotti Haaksbergen  
1 x Lekkers bij Bolletje Almelo  
1 x Broodje bij Hannink's Dientje

Diverse fietsroutes  
Gebruik van zwembad  
Gratis wifi  
Gratis parkeren  
Gebruik van fietsenstalling  
Oplaadpunten voor uw elektrische fiets



Reserveren? Bel naar 074 - 3777666  
of mail naar [info@aparthoteldelden.nl](mailto:info@aparthoteldelden.nl)

€ 219  
Per persoon

MEER INFO? Ga naar [www.aparthoteldelden.nl](http://www.aparthoteldelden.nl)

Bovenstaande prijzen zijn op basis van een 2-persoons comfortkamer en exclusief gemeentelijke belastingen.

## COBRAdagen: hét congres voor gynaecologische chirurgie

Het thema van COBRAdagen 2024 is HOOGSTPERSOONLIJK. Het toverwoord voor alle problemen in de zorg lijkt 'passende zorg' te zijn: zorg die HOOGSTPERSOONLIJK op de individuele patiënt wordt afgestemd. Maar is dat geen illusie? Gelukkig lijken er werkelijk steeds meer HOOGSTPERSOONLIJKE oplossingen te komen. We bespreken het tijdens de COBRAdagen 2024!

**Parallelprogramma speciaal voor OK-assistenten**

**We verheugen ons erop je hoogstpersoonlijk te ontvangen!**

📍 NH Conference Centre Leeuwenhorst  
in Noordwijkerhout

[www.cobradagen.nl](http://www.cobradagen.nl)

**SCHRIJF JE NU IN!**

Woensdag 10 april

Donderdag 11 april

Vrijdag 12 april

COBRAdagen  
COBRAbears | COBRAvond  
COBRAprijs | COBRAdiner  
COBRAnacht



 **COBRAdagen 2024**  
Congres voor gynaecologische chirurgie

**HOOGST-  
PERSOONLIJK**

# Boeken

## Baren buiten de box

**Auteur: Bahareh Goodarzi & Daan Borrel**  
**Uitgeverij: Arbeiderspers**  
**ISBN: 978 90 295 5195 3**  
**Prijs: € 21,99**

Bahareh Goodarzi & Daan Borrel houden in *Baren buiten de box* een pleidooi om het risico op ziekte en sterfte tijdens zwangerschap en baring te verminderen door gelijkwaardige zorg. Meer dan de helft van de barenden ervaart de zorg op enig moment als niet respectvol, grensoverschrijdend of zelfs gewelddadig. Zwangeren in een slechtere economische positie krijgen vaker een kind dat te vroeg of te klein wordt geboren dan zwangeren in een betere economische positie. De kans op sterfte bij zwangeren en baby's is veel groter onder mensen van kleur dan onder witte mensen. Hoe kan het dat mensen die anders zijn, buiten 'de box' vallen, structureel slechtere zorguitkomsten hebben in een land waar de zorg voor iedereen gelijk is? En wat heeft dit alles te maken met de geschiedenis van de eendenbek en de vibrator?



De auteurs schetsen aan de hand van interviews met wetenschappers en beleidsmakers in de geboortezorg een confronterend beeld: niet onze genen of biologie, maar sociaal-maatschappelijk factoren, waaronder de geboortezorg zelf, zijn bepalend voor de verschillen in gezondheid tijdens zwangerschap en geboorte. *Baren buiten de box* is een onderzoek naar ongelijkwaardige zorg tijdens de zwangerschap en baring, en biedt handvatten voor een rechtvaardige geboortezorg. Het boek verschijnt op 30 april 2024.

## Landziek, een medische geschiedenis

**Auteur: Mariëlle Selser**  
**Uitgeverij: Querido Fosfor**  
**ISBN: 978 90 214 8267 5**  
**Prijs: € 24,99**

Hoewel het bewijs zich opstapelt dat de vermoeidheidsklachten waarmee long-covidpatiënten kampen een lichamelijke oorzaak hebben, worden ME-patiënten met dezelfde ernstige klachten (zo'n 40.000 in Nederland) nog altijd van het kastje naar de muur gestuurd – of eenvoudigweg niet geloofd.

In *Landziek* gaat Mariëlle Selser op zoek naar de oorzaken van haar ziekte – en naar mogelijke oplossingen. Niet alleen de medische wetenschap blijkt te falen, ook de overheid neemt te weinig verantwoordelijkheid om ME-patiënten te helpen.

Mariëlle Selser studeerde Nederlandse taal- en letterkunde. In haar studententijd schreef ze in de reeks Leidse Verhalen een korte biografie over François HaverSchmidt/Piet Paaltjens.



## Omgaan met verandering in de zorgsector

**Auteur: Ruth Raes**  
**Uitgeverij: Lannoo Campus**  
**ISBN: 9789401499750**  
**Prijs: € 25,99**

Dit boek is met name bedoeld voor leidinggevenden in de zorg. Het is als manager in de zorg niet altijd makkelijk of vanzelfsprekend om je visie om te zetten naar de praktijk of vast te houden. De sector heeft zijn eigen regels en wetten, maakt woelige tijden door, en het overnemen van wat werkt in andere sectoren is vaak geen oplossing. De goede bedoelingen en het concrete gedrag binnen je organisatie zitten niet altijd op één lijn. Hoe ga je om met die grote uitdaging?

Dit boek zet in op de kracht van gedeeld leiderschap. Het nodigt je uit om met de vijf dimensies aan de slag te gaan die de unieke identiteit van jouw organisatie bepalen: visie, mens, organisatiecultuur, management en context. Met als doel: een koers uitzetten (en vasthouden) in de richting die je wilt varen, met geloof en vertrouwen. Ook wie niet in een leidinggevende rol zit, levert daaraan een belangrijke bijdrage.

Het boek brengt inzichten uit managementpraktijk en -theorie samen, aangevuld met perspectieven uit de psychologie, neurologie, organisatiecultuur, hr-management, coaching en veranderingsmanagement.



## Het vrouwenhart: Het handboek over jouw hartgezondheid

**Auteur: Janneke Wittekoek**  
**Uitgeverij: Lucht**  
**ISBN: 9789493272569**  
**Prijs: € 21,99**

Wereldwijd is de sterfte als gevolg van hart- en vaatziekten bij vrouwen nog steeds doodsoorzaak nummer één. Deze problemen kunnen grotendeels worden voorkomen door een gezonde leefstijl en door inzicht te krijgen in je risicofactoren. Door het vroegtijdig signaleren en behandelen van klachten van het vrouwenhart kan veel leed worden voorkomen.

In deze herziene en geactualiseerde editie van *Het vrouwenhart* geeft cardioloog Janneke Wittekoek toegankelijke informatie over het hart en over de verschillen tussen hartklachten bij mannen en vrouwen. Ze geeft talloze adviezen voor een betere hartgezondheid en legt uit wat er mis kan gaan en hoe je dat herkent. Ze vertelt over het belang van gezond eten, voldoende bewegen en rust, en over wat de effecten van te veel stress, opgekropte emoties én een verstoorde hormonale balans op je hartgezondheid kunnen zijn.



De rubriek Boeken wordt u aangeboden door Operationeel, het vakblad van de LVO voor operatieassistenten. Operationeel ontvangen? Wordt dan lid van de Landelijke Vereniging van Operatieassistenten (LVO), [lvo.nl/lidmaatschap](http://lvo.nl/lidmaatschap).

Info: [ledenadministratie@lvo.nl](mailto:ledenadministratie@lvo.nl). Weetje: de LVO organiseert interessante en praktische symposia. LVO-leden mogen tegen gereduceerd tarief deelnemen.



# Voldoet u aan de nieuwste EORNA-richtlijnen?

Volgens de EORNA beste methode ter voorkoming van snij-incidenten (<https://eorna.eu/wp-content/uploads/2020/09/EORNA-Best-Practice-for-Perioperative-Care-Edition-2020.pdf>), moet staff en gezondheidswerkers perioperatief ervoor zorgen dat het risico op verwondingen door medische scherpe voorwerpen wordt verminderd door veilige methoden en producten toe te passen voor het werken met scherpe medische hulpmiddelen zoals het gebruik van veiligheid verhogende producten.

Deze maatregelen moeten het volgende omvatten:

- Medische hulpmiddelen met veiligheidsmechanismen
- Effectieve training voor gezondheidswerkers in het gebruik en de verwijdering ervan
- Effectief werkprotocol inclusief het verwijderen van gebruikte scherpe producten

De EORNA-richtlijnen stellen verder dat personeel perioperatief "producten moet gebruiken om scalpelmesjes van hun houders te verwijderen die een veiliger methode bieden dan gebruik van bijvoorbeeld een (chirurgische) voorwerp zoals voerdraad of forceps ter verwijdering van een besmet scalpelmes"

Veiligheidsmaatregelen moeten:

- Makkelijk te gebruiken zijn
- Bedienbaar/ geactiveerd door één hand
- Een veiligheidsmechanisme hebben dat niet omkeerbaar is

## Risico voor de gezondheidswerkers in de operatiekamer

Het risico op snij-verwondingen bij operatiekamerpersoneel is vermijdbaar. Training, veilige werkmethoden, protocollen en veiligheid producten kunnen het risico op snij-incidenten aanzienlijk verminderen. Dit risico geldt voor alle gezondheidswerkers en ieder ander die met scherpe besmette voorwerpen (scalpels, glazen ampullen, injectienaalden) werkt. Deze snij-verwondingen kunnen ernstige door bloed overgedragen ziekten overbrengen welke onder gerapporteerd en dus niet altijd gemeld worden.

## Qlicksmart veiligheidsproducten : veiligheid voor personeel en patiënten

Multifunctionele scalpelmes verwijderings-systemen zoals de Qlicksmart Blade Flask en EVO Removers voldoen aan de EORNA-veiligheidsrichtlijnen voor scherpe voorwerpen! Deze veiligheidsproducten zijn innovatief geoptimaliseerd voor de gezondheidszorg. Ze stellen zorgverleners - met één scalpelmes verwijderingsproduct - in staat om snel, veilig, duurzaam en kostenbesparend tot 100 scalpelmesjes te verwijderen.

Qlicksmart heeft hét assortiment veiligheidsproducten (steriel en niet-steriel) om in- en buiten de operatiekamers gebruik te maken van automatische veiligheidsproducten voor het veilig en efficiënt verwijderen, insluiten, tellen en weggooien van scalpelmesjes. Geschikt voor de meeste houders en scalpelmesjes zoals platte-, lange-, Baron- en ronde houders.

Omdat er weinig tot geen training nodig is, is bewezen dat het assortiment veiligheidsproducten van Qlicksmart het risico op snij-verwondingen op betrouwbare veilige effectvolle wijze vermindert.

## Groen en duurzaam

Qlicksmart zet ook extra middelen in om groene veiligheidsproducten in het assortiment te ontwikkelen. De multifunctionele scalpelmes verwijderings-systemen bevatten nu tot 10% gerecyclede materialen. Alle Qlicksmart verpakkingen voor niet-steriele producten bevatten geen plastic en kunnen worden gerecycled.

## Over Qlicksmart

Qlicksmart biedt de voordeligste veiligheidsoplossing om het leven en werken van gezondheidswerkers veiliger, duurzamer en efficiënter te maken zodat zij zich volledig kunnen concentreren op de patiëntenzorg.

Qlicksmart producten worden in meer dan 55 landen verkocht en hebben 150 miljoen mesjes verwijderd en 9,5 duizend snij-incidenten voorkomen.

**Qlicksmart is aanwezig bij het internationale EORNA congres te Valencia mei 2024 inclusief stand en 2 lezingen/presentaties.**

Qlicksmart is gecertificeerd volgens ISO 13485 en voldoet aan wet- en regelgevingen medische hulpmiddelen waaronder TGA, FDA 21 CFR 80 en European MDR 2017/745.

## Referenties:

European Operating Room Nurses Association. (2023, July). Eorna best practice for Perioperative Care. EORNA.EU. <https://eorna.eu/wp-content/uploads/2023/07/EORNA-Best-Practice-for-perioperative-care2023.pdf>



## Are You Compliant? With the Latest EORNA Guidelines

### EORNA best practice for Prevention of sharps injuries (Directive 2010/32/EU)

The EU Directive recommends the use of devices to eliminate the risk of sharps injuries

Safety-engineered devices should:

- ✓ Be easy to use
- ✓ Be activated single-handed
- ✓ Have a safety mechanism that is not reversible



No Hands



No Instruments



No Two-Handed Devices



Use single handed Safety-Engineered Devices



Medzorg Nederland B.V.  
info@medzorg.nl

Scan the QR code to find out more about scalpel safety-engineered devices.





# Behandel uw Tinnitus waar en wanneer u wilt.

Nieuw in de Benelux.  
FDA approved en CE goedgekeurd medisch hulpmiddel

Tinearity™ G1  
Ontworpen om de symptomen van Tinnitus te verlichten en te behandelen.  
Het kan thuis, op het werk en in openbare omgeving worden gebruikt.

Scan me!



## Wat is TRT?

De behandeling onderdrukt de hypersensibiliteit voor geluid (hyperacusis) door middel van witte ruis, waarbij het brein getraint wordt om minder gevoelig te zijn voor het verschil tussen stilte en geluid. De behandeling wordt aanbevolen voor 6 tot 8 uur per dag, gedurende 6-24 maanden.



Kijk wat David en inmiddels ook andere tevreden gebruikers te zeggen hebben op Youtube.

Scan me!



Medioplast Benelux BV, goed gekend in de wereld van de KNO, introduceerd als eerste buiten Zweden, de UK en de USA, dit revolutionaire product.

Wilt u meer informatie neem dan contact op met:

Medioplast Benelux BV

info.bnl@mediplast.com

046-8200264

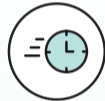
**MEDI PLAST**



**ZEER NAUWKEURIG**



**NIET-INVASIEF**



**ZEER SNELLE TEMPERATUURMETING**



**ERG COMFORTABEL VOOR DE PATIËNT**



**GEEN WEGWERPKAPJES NODIG**

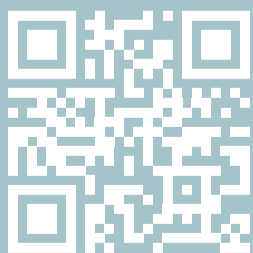


**ZEER KOSTENEFFICIËNT**



**MAAR LIEFST 7 JAAR GARANTIE**

**WIL JE MEER WETEN? NEEM CONTACT OP  
MET ONZE DISTRIBUTEUR IN DE BENELUX**



**VAN VLIET MEDICAL PRODUCTS**

✉ [INFOPRODUCTS@VANVLIETMEDICAL.NL](mailto:INFOPRODUCTS@VANVLIETMEDICAL.NL)

💬 085 - 487 21 70